

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

СЪВЕТ

Страсбург, 17 април 2019 г.
(OR. en)

2015/0278 (COD)
LEX 1900

PE-CONS 81/1/18
REV 1

SOC 790
MI 1005
ANTIDISCRIM 34
AUDIO 132
CODEC 2361

**ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
ЗА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ДОСТЪПНОСТ НА ПРОДУКТИ И УСЛУГИ**

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/...
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 17 април 2019 година

за изискванията за достъпност на продукти и услуги

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

в съответствие с обикновената законодателна процедура²,

¹ ОВ С 303, 19.8.2016 г., стр. 103.

² Позиция на Европейския парламент от 13 март 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 9 април 2019 г.

като имат предвид, че:

- (1) Целта на настоящата директива е да допринесе за доброто функциониране на вътрешния пазар, като сближи законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки по отношение на изискванията за достъпност за определени продукти и услуги, по-специално като се премахнат и предотвратят пречките пред свободното движение на определени достъпни продукти и услуги, породени от различаващите се изисквания за достъпност в държавите членки. Това би повишило наличието на достъпни продукти и услуги на вътрешния пазар и би подобрило достъпността на съответната информация.
- (2) Търсенето на достъпни продукти и услуги е голямо и се предвижда броят на хората с увреждания да се увеличи значително. Средата с по-достъпни продукти и услуги дава възможност за по-приобщаващо общество и улеснява независимия живот за хората с увреждания. В този контекст следва да се има предвид, че уврежданията в Съюза са по-разпространени сред жените, отколкото сред мъжете.

- (3) Настоящата директива дава определение за „хора с увреждания“ в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, приета на 13 декември 2006 г., по която Съюзът е страна от 21 януари 2011 г. и която е ратифицирана от всички държави членки. Съгласно Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания хората с увреждания „включват лица с трайна физическа, умствена, интелектуална или сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с различни пречки би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществото равноправно с останалите“. Настоящата директива насърчава пълноценното и ефективно равноправно участие чрез подобряване на достъпа до основни продукти и услуги, които чрез своя първоначален дизайн или последващо адаптиране са насочени към конкретните потребности на хората с увреждания.
- (4) Други лица с функционални ограничения, например лица в напреднала възраст, бременни жени или лица, пътуващи с багаж, също ще се ползват от настоящата директива. Понятието „лица с функционални ограничения“, използвано в настоящата директива, включва лица, при които съществуват физическа, умствена, интелектуална или сетивна недостатъчност, свързана с възрастта недостатъчност или други причини, свързани с възможностите на техния организъм — трайни или временни, които при взаимодействие с различните пречки стават причина за техния ограничен достъп до продукти и услуги и поради това се стига до ситуация, която налага адаптиране на тези продукти и услуги към техните специфични нужди.

- (5) Различията между законовите, подзаконовите и административните разпоредби в държавите членки относно достъпността на продуктите и услугите за хората с увреждания, създават пречки пред свободното движение на продукти и услуги и нарушават ефективната конкуренция на вътрешния пазар. По отношение на някои продукти и услуги тези различия в Съюза е вероятно да нараснат след влизането в сила на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Икономическите оператори и по-специално малките и средните предприятия (МСП) са особено силно засегнати от тези пречки.
- (6) Поради различията в националните изисквания за достъпност лицата, упражняващи самостоятелна професионална дейност, МСП и микропредприятията до голяма степен са лишени от стимули да се ангажират със стопански начинания извън техните собствени вътрешни пазари. Националните, а дори и регионалните или местните изисквания за достъпност, въведени към момента от държавите членки, се различават и като обхват, и като равнище на детайлност. Тези различия се отразяват неблагоприятно на конкурентоспособността и растежа поради допълнителните разходи, свързани с разработването и маркетинга на отделните национални пазари на достъпни продукти и услуги.
- (7) Потребителите на достъпни продукти и услуги и на помощни технологии се сблъскват с високи цени, дължащи се на ограничената конкуренция сред доставчиците им. Разпокъсаността на националните разпоредби намалява потенциалните ползи от обмена на опит с националните и международните партньори в отговор на социалните и технологичните промени.

- (8) Поради това на равнището на Съюза с оглед на доброто функциониране на вътрешния пазар съществува необходимост от сближаване на националните мерки с цел да се преодолее фрагментираността на пазара на достъпни продукти и услуги, да бъдат постигнати икономии от мащаба, да бъде улеснена трансграничната търговия и мобилност, както и да се помогне на икономическите оператори да концентрират ресурсите си в иновации, вместо да ги използват за покриване на разходи, свързани с фрагментираното законодателство в целия Съюз.
- (9) Ползите, които произтичат от хармонизирането на изискванията за достъпност по отношение на вътрешния пазар, са доказани от прилагането на Директива 2014/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹ относно асансьорите и от Регламент (ЕО) № 661/2009 на Европейския парламент и на Съвета² в сферата на транспорта.
- (10) В приложената към Договора от Амстердам декларация № 22 относно хората с увреждания Конференцията на представителите на правителствата на държавите членки прие, че при разработването на мерки по член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) институциите на Съюза трябва да отчитат потребностите на хората с увреждания.

¹ Директива 2014/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки по отношение на асансьори и предпазни устройства за асансьори (ОВ L 96, 29.3.2014 г., стр. 251).

² Регламент (ЕО) № 661/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно изискванията за одобрение на типа по отношение на общата безопасност на моторните превозни средства, техните ремаркета и системи, компоненти и отделни технически възли, предназначени за тях (ОВ L 200, 31.7.2009 г., стр.1).

- (11) Крайната цел на съобщението на Комисията от 6 май 2015 г. „Стратегия за цифров единен пазар за Европа“ е свързаният цифров единен пазар да донесе трайни икономически и социални ползи, като по този начин улеснява търговията и насърчава заетостта в рамките на Съюза. Потребителите в Съюза все още не могат да се възползват докрай от цените и избора, които единният пазар може да предложи, тъй като трансграничните онлайн сделки все още са много ограничени. Фрагментираността също така ограничава пазарното търсене за трансгранични сделки на електронната търговия. Необходими са и съгласувани действия, за да се гарантира, че електронното съдържание, електронните съобщителни услуги и достъпът до аудио-визуални медийни услуги, са изцяло на разположение на хората с увреждания. Поради това е необходимо изискванията за достъпност да бъдат хармонизирани в рамките на целия цифров единен пазар и да се гарантира, че всички граждани на Съюза, независимо от техните способности, могат да се ползват от неговите предимства.
- (12) След като Съюзът стана страна по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, разпоредбите на конвенцията се превърнаха в неделима част от правната уредба на Съюза и са задължителни за институциите на Съюза и за неговите държави членки.

- (13) Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания изисква от страните по конвенцията да предприемат подходящи мерки за осигуряване за хората с увреждания на равен достъп с останалите до физическата среда на живеене, до транспорта, информацията и комуникациите, включително до информационните и комуникационните системи и технологии и до всички останали удобства и услуги, отворени или предназначени за широката общественост, както в градските, така и в селските райони. Комитетът на ООН за правата на хората с увреждания посочи необходимостта от създаването на законодателна рамка с конкретни, приложими и обвързани със срокове референтни показатели за проследяване на постепенното прилагане на достъпността.
- (14) Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания изисква страните по конвенцията, да предприемат или насърчават извършването на научна и развойна дейност, както и да способстват за достъпността и прилагането на нови технологии, включително информационни и съобщителни технологии, на помощни средства за осигуряване на мобилност, на устройства и помощни технологии, подходящи за хората с увреждания. Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания също така призовава да се отдаде приоритет на технологии, които са на достъпна цена.
- (15) Влизането в сила на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания като част от правната уредба на държавите членки предполага необходимостта от приемане на допълнителни национални разпоредби относно достъпността на продуктите и услугите. Без действия от страна на Съюза тези разпоредби биха продължили да задълбочават различията между законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки.

- (16) Поради това е необходимо да се улесни изпълнението в Съюза на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, като се предвидят общи правила на Съюза. С настоящата директива се оказва подкрепа на държавите членки да изпълнят по хармонизиран начин своите национални ангажименти, както и задълженията си по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания по отношение на достъпността.
- (17) В съответствие с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания съобщението на Комисията от 15 ноември 2010 г. „Европейска стратегия за хората с увреждания за периода 2010 — 2020 г.: Подновен ангажимент за Европа без бариери“ определя достъпността като една от осемте области на действие и като основна предпоставка за участие в обществото и има за цел да гарантира достъпността на продуктите и услугите.
- (18) Определянето на продуктите и услугите, които попадат в обхвата на настоящата директива, се основава на специален подбор, извършен по време на изготвянето на оценката на въздействието, по време на който бяха набелязани продукти и услуги за лицата с увреждания, и по отношение на които държавите членки са приели или вероятно ще приемат различаващи се национални изисквания за достъпност, които нарушават функционирането на вътрешния пазар.
- (19) С цел осигуряване на достъпност на услугите, попадащи в обхвата на настоящата директива, за продуктите, използвани при предоставянето на тези услуги, с които потребителят влиза в досег, също следва да се изисква да отговарят на приложимите изисквания за достъпност по настоящата директива.

- (20) Дори ако дадена услуга, или част от такава услуга, се възлага на трета страна като подизпълнител, това не бива да бъде в ущърб на достъпността на тази услуга и доставчиците на услуги следва да спазват задълженията по настоящата директива. Доставчиците следва също така да гарантират правилното и непрекъснато обучение на своя персонал, за да се гарантира, че той разполага с познания за начините на използване на достъпни продукти и услуги. Това обучение следва да обхваща въпроси като предоставянето на информация, съвети и реклама.
- (21) Изискванията за достъпност следва да бъдат въведени по начин, който е свързан с възможно най-малко тежест за икономическите оператори и държавите членки.
- (22) Необходимо е да бъдат определени изисквания за достъпност за пускането на пазара на продукти и услуги, които попадат в обхвата на настоящата директива, с цел да се гарантира тяхното свободно движение на вътрешния пазар.
- (23) Настоящата директива следва да направи функционалните изисквания за достъпност задължителни и те следва да бъдат изразени като общи цели. Тези изисквания следва да бъдат достатъчно точни, за да се създадат законови задължения, и достатъчно подробни, за да бъде възможно оценяването на съответствието с цел да се гарантира доброто функциониране на вътрешния пазар за обхванатите от настоящата директива продукти и услуги, както и да се запази известна гъвкавост, която да даде възможност за иновации.

- (24) Настоящата директива съдържа редица критерии относно функционалните показатели, свързани с режима на функциониране на продуктите и услугите. Тези критерии не са замислени като цялостна алтернатива на изискванията за достъпност по настоящата директива, а следва да се използват само при строго специфични обстоятелства. Тези критерии следва да се прилагат за специфичните функции или характеристики на продуктите или услугите, за да ги направят достъпни, когато изискванията за достъпност по настоящата директива не отчитат една или повече от специфичните функции или характеристики. Освен това, в случай че изискване за достъпност предвижда специфични технически изисквания и в продукта или услугата е заложено алтернативно техническо решение за тези технически изисквания, алтернативното техническо решение все пак следва да отговаря на съответните изисквания за достъпност и следва да води до равностойна или по-голяма достъпност посредством прилагане на съответните критерии за функционални показатели.
- (25) Настоящата директива следва да обхваща потребителските компютърни хардуерни системи с общо предназначение. За да могат тези системи да функционират по достъпен начин техните операционни системи следва също да бъдат достъпни. Тези компютърни хардуерни системи се отличават с многофункционалния си характер и способността си да изпълняват, с подходящ софтуер, най-често срещаните задачи за компютърна обработка, зададени от потребителите, и са предназначени да бъдат управлявани от потребителите. Персоналните компютри, включително настолните компютри, преносимите компютри, смартфоните и таблетите, са примери за такива компютърни хардуерни системи. Специализираните компютри, внедрени в потребителски електронни продукти, не представляват потребителски компютърни хардуерни системи с общо предназначение. Настоящата директива не следва да обхваща, на индивидуална основа, отделни компоненти със специфични функции, като например дънна платка или чип с памет, които се използват или могат да се използват в такава система.

- (26) В обхвата на настоящата директива следва да попаднат и платежните терминали, включващи както хардуер, така и софтуер, и някои интерактивни терминали на самообслужване, включващи както хардуер, така и софтуер, предназначени за използване при предоставянето на услуги, попадащи в обхвата на настоящата директива: например терминални устройства АТМ; автомати за продажба на билети, издаващи билети на хартиен носител, които дават достъп до услуги, например автомати за продажба на билети за пътуване; автомати за ред на опашката в банките; автомати за регистрация на пътници; както и интерактивни терминали на самообслужване за предоставяне на информация, включително интерактивни информационни екрани.
- (27) Същевременно някои интерактивни терминали на самообслужване, предоставящи информация, инсталирани като съставна част от превозни средства, въздухоплавателни средства, кораби или подвижни състави, следва да бъдат изключени от обхвата на настоящата директива, тъй като съставляват част от тези превозни средства, въздухоплавателни средства, кораби или подвижни състави, които не попадат в обхвата на настоящата директива.

- (28) Настоящата директива следва да обхваща и електронните съобщителни услуги, включително спешните повиквания, съгласно определението в Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета¹. Понастоящем предприетите от държавите членки мерки за предоставяне на достъп на хора с увреждания се различават и не са хармонизирани в целия вътрешен пазар. Гарантираното прилагане на едни и същи изисквания за достъпност в целия Съюз ще осигури икономии от мащаба за икономическите оператори, извършващи дейност в повече от една държава членка, и ще улесни ефективния достъп за хората с увреждания в собствените им държави членки и при пътуванията между държавите членки. За да се осигури достъпността на електронните съобщителни услуги, включително на спешните повиквания, доставчиците следва, в допълнение към гласовите услуги, да предоставят текст в реално време и услуги за цялостен разговор с видеовръзка, осигурена от тях, като по този начин се гарантира синхрон между всички тези средства за комуникация. Наред с изискванията от настоящата директива, в съответствие с Директива (ЕС) 2018/1972 държавите членки следва да могат да определят доставчик на услуги за предаване, който да може да се използва от хора с увреждания.
- (29) Настоящата директива хармонизира изискванията за достъпност за електронните съобщителни услуги и свързаните с тях продукти и допълва Директива (ЕС) 2018/1972, която урежда изискванията за равностоен достъп и избор за крайните ползватели с увреждания. Директива (ЕС) 2018/1972 установява и изисквания по силата на задълженията за универсална услуга относно достъпните цени на достъпа до интернет и гласовите съобщения и относно достъпните цени и наличието на свързаното с тях крайно оборудване, специфично оборудване и услугите за потребителите с увреждания.

¹ Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за създаването на Европейски кодекс на електронните съобщения (преработен текст) (ОВ L 321, 17.12.2018 г., стр.36).

- (30) Директивата следва да обхваща и потребителското крайно оборудване с интерактивни възможности за компютърна обработка, предвидено да се използва основно за достъп до електронни съобщителни услуги. За целите на настоящата директива следва да се счита, че това оборудване включва оборудване, което се използва като част от конфигурацията на достъпа до електронните съобщителни услуги, като например маршрутизатор или модем.
- (31) За целите на настоящата директива достъпът до аудио-визуални медийни услуги следва да означава, че достъпът до аудио-визуално съдържание, както и механизмите, позволяващи на ползвателите с увреждания да използват помощни технологии, трябва да бъдат достъпни. Услугите, предоставящи достъп до аудио-визуални медийни услуги, може да включват уебсайтове, онлайн приложения, приложения, базирани на телевизионни приставки, достъпни за изтегляне приложения, услуги, базирани на мобилни устройства, включително мобилни приложения и свързани мултимедийни възпроизвеждащи устройства, както и свързани телевизионни услуги. Достъпността на аудио-визуалните медийни услуги е уредена в Директива № 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹ с изключение на достъпността на електронните програмни указатели (ЕПУ), които са включени в определението на услугите, предоставящи достъп до аудио-визуални медийни услуги, за които се прилага настоящата директива.

¹ Директива 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2010 г. за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудио-визуални медийни услуги (ОВ L 95, 15.4.2010 г., стр. 1).

- (32) В контекста на услугите за въздушен, автобусен, железопътен и воден превоз на пътници настоящата директива следва да обхваща, *inter alia*, предоставянето на информация за транспортни услуги, включително информация за пътуването в реално време, чрез уебсайтове, услуги, базирани на мобилни устройства, интерактивни информационни екрани и интерактивни терминали на самообслужване, която е необходима на пътниците с увреждания, за да пътуват. Това може да включва информация относно продуктите и услугите за превоз на пътници, предлагани от доставчика на услугата, информация преди пътуването, информация по време на пътуването и информация, предоставяна при отмяна на услугата или закъснение при заминаването. Други елементи на информацията може също да включват информация за цени и промоции.
- (33) Настоящата директива следва да обхваща и уебсайтове, услуги, базирани на мобилни устройства, включително мобилните приложения, разработени или предоставени на разположение от операторите на услуги за превоз на пътници в обхвата на настоящата директива или от тяхно име, услуги за електронно издаване на билети, електронни билети, и интерактивни терминали на самообслужване.
- (34) Определянето на обхвата на настоящата директива по отношение на въздушния, автобусния, железопътния и водния превоз на пътници следва да се основава на съществуващото секторно законодателство, отнасящо се до правата на пътниците. В случаите, в които настоящата директива не се прилага към определени видове транспортни услуги, държавите членки следва да насърчават доставчиците на услуги да прилагат съответните изисквания за достъпност от настоящата директива.

(35) В Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета¹ вече са предвидени задължения за организациите от общественения сектор, които предоставят транспортни услуги, включително градските и крайградски транспортни услуги и регионалните транспортни услуги, да направят уебсайтовете си достъпни. Настоящата директива предвижда освобождавания за микропредприятия, представящи услуги, включително градските и крайградски транспортни услуги и регионалните транспортни услуги. Наред с това настоящата директива включва задължения за да се гарантира достъпност на уебсайтовете за електронна търговия. След като настоящата директива съдържа задължения за значителното мнозинство частни доставчици на транспортни услуги да направят уебсайтовете си достъпни при продажба на билети онлайн, не е необходимо в настоящата директива да се въвеждат допълнителни изисквания за уебсайтовете на доставчиците на градски и крайградски транспортни услуги и на регионални транспортни услуги.

¹ Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на органите от общественения сектор (ОВ L 327, 2.12.2016 г., стр. 1).

- (36) Някои елементи на изискванията за достъпност, по-специално във връзка с предоставянето на информация, както се посочва в настоящата директива, вече са обхванати от действащото право на Съюза в областта на превоза на пътници. Това включва елементи от Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета¹, Регламент (ЕО) № 1107/2006 на Европейския парламент и на Съвета², Регламент (ЕО) № 1371/2007 на Европейския парламент и на Съвета³, Регламент (ЕС) № 1177/2010 на Европейския парламент и на Съвета⁴ и Регламент (ЕС) № 181/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁵. Това включва също съответните актове, приети въз основа на Директива 2008/57/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁶. За да се гарантира съгласуваност на правната уредба, изискванията за достъпност, определени в тези регламенти и тези актове, следва да продължат да се прилагат както досега. Същевременно допълнителните изисквания от настоящата директива, ще допълват съществуващите изисквания, като подобряват функционирането на вътрешния пазар в областта на транспорта и носят ползи за хората с увреждания.

¹ Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 г. относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети, и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 295/91 (ОВ L 46, 17.2.2004 г., стр. 1)

² Регламент (ЕО) № 1107/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. относно правата на хората с увреждания и на хората с ограничена подвижност при пътувания с въздушен транспорт, (ОВ L 204, 26.7.2006 г., стр. 1).

³ Регламент (ЕО) № 1371/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт (ОВ L 315, 3.12.2007 г., стр. 14).

⁴ Регламент (ЕС) № 1177/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно правата на пътниците, пътуващи по море или по вътрешни водни пътища, и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 1)

⁵ Регламент № 181/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. относно правата на пътниците в автобусния транспорт и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 1).

⁶ Директива 2008/57/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 година относно оперативната съвместимост на железопътната система в рамките на Общността (преработена версия) (ОВ L 191, 18.7.2008 г., стр. 1)

- (37) Някои елементи на услугите за превоз не следва да бъдат обхванати от настоящата директива, когато се предоставят извън територията на държавите членки, дори и когато услугата е била насочена към пазара на Съюза. По отношение на тези елементи операторът на услуга за превоз на пътници следва да бъде задължен да гарантира единствено, че изискванията на настоящата директива, са изпълнени по отношение на частта от услугата, предлагана на територията на Съюза. Въпреки това, в случая с въздушния транспорт въздушните превозвачи от Съюза следва да гарантират, че приложимите изисквания от настоящата директива, са изпълнени и при полети, заминаващи от летище, разположено в трета държава, и пристигащи на летище, разположено на територията на държава членка. Освен това всички въздушни превозвачи, включително тези, които не са лицензирани в Съюза, следва да гарантират, че приложимите изисквания от настоящата директива, са изпълнени при полети от територията на Съюза до територията на трета държава.
- (38) Градските власти следва да се насърчават да интегрират безпрепятствената достъпност до услугите на градския транспорт в своите планове за устойчива градска мобилност (ПУГМ), както и да публикуват редовно списъци на добрите практики по отношение на безпрепятствения достъп до обществения градски транспорт и мобилността.

- (39) Правото на Съюза относно банковите и финансовите услуги цели да защити потребителите на такива услуги в целия Съюз и да им предостави информация, но не включва изисквания за достъпност. За да се даде възможност на хората с увреждания да използват тези услуги в целия Съюз, включително когато са предоставяни посредством уебсайтове и услугите, базирани на мобилни устройства, включително мобилни приложения, да вземат информирани решения и да се чувстват сигурни, че са адекватно защитени наравно с останалите потребители, както и за да се осигурят равнопоставени условия за доставчиците на услуги, настоящата директива следва да установи изисквания за достъпност за определени банкови и финансови услуги, предоставяни на потребителите.
- (40) Съответните изисквания за достъпност следва да се прилагат и към методите за идентификация, електронния подпис и платежните услуги, тъй като те са необходими за сключването на потребителски банкови трансакции.

- (41) Файловете на електронните книги се базират на електронно компютърно кодиране, което позволява разпространението и справката с интелектуален труд с предимно текстови и графичен характер. Степента на прецизност на това кодиране определя достъпността на файловете на електронни книги, по-специално по отношение на определянето на различните съставни елементи на труда и стандартизираното описание на неговата структура. Оперативната съвместимост по отношение на достъпността следва да оптимизира съвместимостта на тези файлове с потребителските агенти и с настоящите и бъдещите помощни технологии. Специфичните характеристики на специалните издания като комикси, детски книги и книги за изкуството следва да се разглеждат във връзка с всички приложими изисквания за достъпност. Различаващите се изисквания за достъпност в държавите членки ще създадат пречки пред издателите и други икономически оператори да се възползват от предимствата на вътрешния пазар, може да създадат проблеми с оперативната съвместимост с електронните четци и ще ограничат достъпа за потребителите с увреждания. Що се отнася до електронните книги, понятието „доставчик на услуга“ би могло да включва издателите и други икономически оператори, участващи в разпространението им.

Признава се, че хората с увреждания продължават да се сблъскват с пречки при достъпа до съдържание, което е защитено от авторско право и сродните му права, както и че вече са предприети някои мерки за подобряване на това положение, например посредством приемането на Директива (ЕС) 2017/1564 на Европейския парламент и на Съвета¹ и Регламент (ЕС) 2017/1563 на Европейския парламент и на Съвета² и също така в бъдеще може да се предприемат и други мерки на равнището на Съюза в тази насока.

¹ Директива (ЕС) 2017/1564 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2017 г. относно определени позволени видове използване на определени произведения и други обекти, закриляни от авторското право и сродните му права, в полза на слепи хора, лица с нарушено зрение или с други увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали, и за изменение на Директива 2001/29/ЕО относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 242, 20.9.2017 г., стр. 6).

² Регламент (ЕС) 2017/1563 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2017 г. относно трансграничния обмен между Съюза и трети държави на копия в достъпни формати от определени произведения и други закриляни обекти, защитени с авторско право и сродните му права, в полза на слепи хора, лица с нарушено зрение или с други увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали (ОВ L 242, 20.9.2017 г., стр. 1).

- (42) Настоящата директива определя услугите за електронна търговия като услуга, предоставяна от разстояние, чрез уебсайтове и услуги, базирани на мобилни устройства, чрез електронни средства и по индивидуално искане на потребителя с цел сключване на потребителски договор. За целите на това определение „от разстояние“ означава, че тази услуга се предоставя, без страните да присъстват едновременно; „чрез електронни средства“ означава, че услугата първоначално се изпраща и получава по местоназначение чрез електронно оборудване за обработка (включително цифрово компресиране) и съхранение на данни и се пренася, предава и получава в своята цялост чрез кабел, радио, оптични средства или други електромагнитни средства; „по индивидуално искане на потребителя“ означава, че услугата се предоставя по индивидуално искане. Като се има предвид нарастващото значение на услугите за електронна търговия и тяхното високотехнологично естество е важно да съществуват хармонизирани изисквания за достъпност до тях.
- (43) Задълженията за достъпност на услугите за електронна търговия от настоящата директива, следва да се прилагат за онлайн продажбата на всички продукти или услуги и поради това следва да се прилагат и за продажбите на продукти или услуги, обхванати самостоятелно от настоящата директива.
- (44) Мерките, свързани с достъпността на приемането на спешни повиквания, следва да се приемат, без да се засяга самата организация на службите за спешно реагиране, и не следва да оказват въздействие върху тази организация, която остава от изключителната компетентност на държавите членки.

(45) В съответствие с Директива (ЕС) 2018/1972 държавите членки трябва да гарантират че достъп до службите за спешно реагиране за крайни ползватели с увреждания е възможен посредством спешни повиквания и е равностоен на достъпа, предоставен на останалите крайни ползватели в съответствие с правото на Съюза за хармонизиране на изискванията за достъпност на продукти и услуги. Комисията и националните регулаторни органи или други компетентни органи трябва да вземат подходящи мерки, за да гарантират, че при пътувания в друга държава членка крайните ползватели с увреждания могат да имат достъп до службите за спешно реагиране наравно с останалите крайни ползватели, когато това е осъществимо, без предварителна регистрация. Тези мерки имат за цел да гарантират оперативна съвместимост в държавите членки и трябва да се основават във възможно най-голяма степен на европейските стандарти или спецификации, публикувани в съответствие с член 39 от Директива (ЕС) 2018/1972. Тези мерки не пречат държавите членки да приемат допълнителни изисквания с оглед постигането на поставените в посочената директива цели. Като алтернатива на изпълнението на изискванията за достъпност по отношение на приемането на спешни повиквания за ползватели с увреждания, предвидени в настоящата директива, държавите членки следва да могат да определят трета страна като доставчик на услуги за предаване, който да се използва от хора с увреждания за комуникация с център за приемане на спешни повиквания до момента, когато тези центрове за приемане на спешни повиквания бъдат в състояние да използват електронни съобщителни услуги посредством интернет протоколи за гарантиране на достъпност при приемането на спешни повиквания. Във всички случаи задълженията от настоящата директива, не следва да се тълкуват като ограничаващи или намаляващи които и да е задължения в полза на крайните ползватели с увреждания, включително равностоен достъп до електронни съобщителни услуги и до служби за спешно реагиране, както и задължения за достъпност, както е предвидено в Директива (ЕС) 2018/1972.

- (46) Директива (ЕС) 2016/2102 определя изискванията за достъпност за конкретен набор уебсайтове и мобилни приложения на организациите от общественния сектор и други свързани аспекти, по-специално изискванията по отношение на съответствието на въпросните уебсайтове и мобилни приложения. Същевременно посочената директива съдържа конкретен списък с изключения. Подобни изключения са от значение за настоящата директива. Някои дейности, които се осъществяват чрез уебсайтове и мобилни приложения на организации от общественния сектор, като услуги за превоз на пътници или услуги за електронна търговия, които попадат в обхвата на настоящата директива, следва наред с това да отговарят на изискванията за достъпност от настоящата директива, за да се гарантира, че онлайн продажбата на продукти и услуги е достъпна за хората с увреждания, независимо дали продавачът е частен или публичен икономически оператор. Изискванията за достъпност от настоящата директива, следва да бъдат приведени в съответствие с изискванията на Директива (ЕС) 2016/2102, независимо от различията, например по отношение на мониторинга, докладването и прилагането.
- (47) Четирите принципа на достъпността на уебсайтове и мобилни приложения, използвани в Директива (ЕС) 2016/2102 са: лесно разпознаване на елементите, което означава информацията и компонентите на потребителския интерфейс да бъдат представени на ползвателите във вид, който могат да възприемат; оперативност, което означава компонентите на потребителския интерфейс и навигирането да бъдат използвани; разбираемост, което означава информацията и използването на потребителския интерфейс да бъдат разбираеми; и стабилност, което означава съдържанието да е достатъчно стабилно, така че да може да бъде надеждно интерпретирано от най-различни потребителски агенти, включително помощни технологии. Тези принципи са от значение и за настоящата директива.

- (48) Държавите членки следва да предприемат всички необходими мерки, за да гарантират, че когато продуктите и услугите, попадащи в обхвата на настоящата директива, съответстват на приложимите изисквания за достъпност, тяхното свободно движение в Съюза не се пречат поради причини, свързани с изискванията за достъпност.
- (49) В някои ситуации общите изисквания за достъпност на архитектурната среда ще улеснят свободното движение на свързаните услуги и на хората с увреждания. Поради това настоящата директива следва да дава възможност на държавите членки да включат архитектурната среда, използвана за предоставянето на услугите, попадащи в обхвата на настоящата директива, като по този начин гарантират съответствие с изискванията за достъпност, предвидени в приложение III.
- (50) Достъпността следва да се постигне с помощта на систематичното премахване и предотвратяване на пречки, за предпочитане посредством универсален дизайн или подхода „дизайн за всички“, допринасящ за това на хората с увреждания да се осигури достъп на равни начала с останалите. Според Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания този подход „означава дизайн на изделия, жизнена среда, програми и услуги, които да се ползват в максимална степен от всички хора, без да се налага тяхното адаптиране или специализиран дизайн“. Съгласно Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания „универсалният дизайн“ не изключва наличието на подпомагачи уреди за определени групи хора с увреждания, когато това се налага“. Освен това достъпността не следва да изключва осигуряването на разумна степен на адаптация, когато това се изисква от правото на Съюза или националното право. Достъпността и универсалният дизайн следва да се тълкуват в съответствие с общ коментар № 2(2014) по член 9: Достъпност, както е посочено от Комитета на ООН за правата на хората с увреждания.

- (51) Фактът, че дадени продукти и услуги попадат в обхвата на настоящата директива, не означава автоматично, че те попадат в обхвата на Директива 93/42/ЕИО на Съвета¹. Същевременно някои помощни технологии, които са медицински изделия, могат да попадат в обхвата на посочената директива.
- (52) Повечето работни места в Съюза се осигуряват от МСП и микропредприятия. Те са от изключително голямо значение за бъдещия растеж, но много често са изправени пред препятствия и трудности при разработката на своите продукти и услуги, по-специално в трансгранични условия. Поради това е необходимо да се улесни работата на МСП и на микропредприятията, като се хармонизират националните разпоредби относно достъпността и същевременно се запазят необходимите предпазни мерки.
- (53) За да могат микропредприятията и МСП да се ползват от настоящата директива, те трябва действително да отговарят на изискванията, съдържащи се в Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията² и съответната съдебна практика, чиято цел е да се предотврати заобикалянето на нейните правила.
- (54) С цел да се гарантира последователността на правото на Съюза, настоящата директива следва да се основава на Решение № 768/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³, тъй като се отнася до продукти, които вече са предмет на други актове на Съюза, като същевременно се отчитат спецификите на изискванията за достъпност от настоящата директива.

¹ Директива 93/42/ЕИО на Съвета от 14 юни 1993 г. относно медицинските изделия (ОВ L 169, 12.7.1993 г., стр. 1).

² Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).

³ Решение № 768/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. относно обща рамка за предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Решение 93/465/ЕИО (ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 82).

- (55) Всички икономически оператори, които попадат в обхвата на настоящата директива и които имат участие във веригата на доставки и дистрибуция, следва да гарантират, че предоставят на пазара само продукти и услуги, които съответстват на настоящата директива. Същото следва да се прилага и за икономическите оператори, предоставящи услуги. Необходимо е да се предвиди ясно и пропорционално разпределение на задълженията, което съответства на ролята на всеки икономически оператор в процеса на доставка и дистрибуция.
- (56) Икономическите оператори следва да бъдат отговорни за съответствието на продуктите и услугите в зависимост от съответната си роля във веригата на доставка, за да се гарантира висока степен на защита на достъпността и да се гарантира лоялна конкуренция на пазара на Съюза.
- (57) Задълженията от настоящата директива, следва да се прилагат по еднакъв начин за икономическите оператори от публичния и от частния сектор.
- (58) Производителят, който познава в детайли процеса на проектиране и производство, е най-добре подготвен да проведе цялата процедура за оценяване на съответствието. Въпреки че отговорността за съответствието на продуктите се носи от производителя, органите за надзор на пазара следва да играят решаваща роля при проверката дали продуктите, предоставяни в Съюза, са произведени в съответствие с правото на Съюза.
- (59) Вносителите и дистрибуторите и следва да бъдат включени в задачите по надзор на пазара, изпълнявани от националните органи, и следва да участват активно, като предоставят на компетентните органи цялата необходима информация, свързана със съответния продукт.

- (60) Вносителите следва да гарантират, че продуктите от трети държави, въвеждани на пазара на Съюза, отговарят на настоящата директива, и по-конкретно, че производителите са провели подходящи процедури за оценяване на съответствието по отношение на тези продукти.
- (61) Когато пускат продукт на пазара, вносителите следва да посочват върху продукта името си, регистрираното търговско наименование или регистрираната търговска марка и адрес за връзка с неговото дружество.
- (62) Дистрибуторите следва да гарантират, че техните действия спрямо продукта не се отразяват неблагоприятно на съответствието му с изискванията за достъпност от настоящата директива.
- (63) Всеки икономически оператор, който пуска на пазара продукт със своето име или търговска марка или изменя продукт, който вече е пуснат на пазара по начин, който може да засегне съответствието с приложимите изисквания, следва да бъде считан за производител на съответния продукт и следва да поеме задълженията на производителя.
- (64) От съображения във връзка с пропорционалността изискванията за достъпност следва да се прилагат само дотолкова, доколкото не налагат прекомерна тежест на засегнатите икономически оператори или дотолкова, доколкото не изискват значителна промяна в продуктите и услугите, която би довела до тяхното основно изменение съобразно настоящата директива. Следва обаче да са налице механизми за контрол, за да се провери правото на изключения от прилагането на изискванията за достъпност.

(65) Настоящата директива следва да спазва принципа „Мисли първо за малките предприятия!“ и да отчита административната тежест, с която се сблъскват МСП. В нея следва да бъдат определени облекчени правила по отношение на оценяването на съответствието и да бъдат предвидени предпазни клаузи за икономическите оператори, вместо да се предвиждат общи изключения и дерогации за този вид предприятия. Следователно при определянето на правилата за избора и изпълнението на най-подходящите процедури за оценяване на съответствието следва да бъде отчитано положението на МСП и задълженията за оценяване на съответствието следва да бъдат ограничени до степен да не възлагат прекомерна тежест за МСП. Освен това органите за надзор на пазара следва да работят пропорционално на размера на предприятията и на малкия сериен или несериен характер на засегнатите производства, без да създават ненужни специални и неподходящи за МСП решения и без да излагат на риск защитата на обществения интерес.

(66) В изключителни случаи, когато съответствие с изискванията за достъпност от настоящата директива, би наложило прекомерна тежест на икономическите оператори, от икономическите оператори следва да се изисква единствено да се съобразяват с тези изисквания, доколкото те не налагат прекомерна тежест. В такива надлежно обосновани случаи не е разумно възможно стопанският субект да прилага изцяло едно или повече от изискванията за достъпност от настоящата директива. Стопанският субект обаче следва да направи услуга или продукт, попадащи в обхвата на настоящата директива, достъпни във възможно най-голяма степен, като прилага тези изисквания, доколкото те не налагат прекомерна тежест. Следва да се прилагат изцяло онези изисквания за достъпност, за които стопанският субект не е сметнал, че налагат прекомерна тежест. Изключенията от спазването на едно или повече от изискванията за достъпност поради прекомерната тежест, която те налагат, не следва да надхвърлят строго необходимото за ограничаването на тази тежест по отношение на въпросния конкретен продукт или услуга във всеки отделен случай. Под мерки, които биха наложили прекомерна тежест, следва да се разбират мерки, които биха наложили допълнителна прекомерна организационна или финансова тежест за икономическия оператор, като същевременно се отчита вероятната произтичаща полза за хората с увреждания в съответствие с критериите, установени в настоящата директива. Въз основа на тези съображения следва да се определят критерии, така че да се даде възможност на икономическите оператори и на съответните органи да сравняват различните ситуации и да преценяват по систематичен начин евентуалното наличие на прекомерна тежест. Когато се преценява до каква степен не могат да бъдат изпълнени изискванията за достъпност, тъй като биха довели до прекомерна тежест, следва да се вземат предвид единствено легитимни съображения. Липсата на приоритет, време или познания не следва да се счита за легитимно съображение.

- (67) Цялостната оценка на прекомерната тежест следва да се прави с помощта на критериите, предвидени в приложение VI. Оценката на прекомерната тежест следва да се документира от икономическия оператор, като се вземат предвид съответните критерии. Доставчиците на услуги следва да подновяват оценката на прекомерната тежест най-малко на всеки пет години.
- (68) Икономическият оператор следва да уведоми съответните органи, че се е позовал на разпоредбите на настоящата директива, отнасящи се за основно изменение и/или прекомерна тежест. Икономическите оператори следва да предоставят копие на оценката само при поискване от страна на съответните органи, като обяснят защо техният продукт или услуга не са напълно достъпни и предоставят доказателства за прекомерната тежест или за основното изменение, или и двете.
- (69) Ако въз основа на изискваната оценка доставчик на услуги стигне до заключение, че би представлявало прекомерна тежест да изисква всички терминали на самообслужване, използвани при предоставянето на обхванатите от настоящата директива услуги, да съответстват на изискванията за достъпност от настоящата директива, доставчиците на услуги въпреки това прилага тези изисквания до степен, в която тези изисквания не му налагат прекомерна тежест. Следователно доставчиците на услуги следва да направят оценка на това до каква степен ограниченото ниво на достъпност във всички терминали на самообслужване или ограниченият брой напълно достъпни терминали на самообслужване биха им позволили да избегнат прекомерната тежест, която иначе би била наложена върху тях и следва да бъдат задължени да спазват изискванията за достъпност от настоящата директива, само в тази степен.

- (70) Микропредприятията се разграничават от всички други предприятия по ограничените си човешки ресурси, годишен оборот или годишен счетоводен баланс. Поради това тежестта, свързана със спазването на изискванията за достъпност, по принцип представлява по-голям дял от финансовите и човешките ресурси на микропредприятията в сравнение другите предприятия и е по-вероятно да представлява несъразмерен дял от разходите. Значителен дял от разходите на микропредприятията е свързан с попълването или воденето на документацията и регистрите за доказване на спазването на различните изисквания, предвидени в законодателството на Съюза. Въпреки че всички икономически оператори, попадащи в обхвата на настоящата директива, следва да са в състояние да оценят пропорционалността на спазването на изискванията за достъпност от настоящата директива, и следва да ги спазват само дотолкова, доколкото те не са прекомерни, само по себе си изискването за изготвяне на такава оценка от микропредприятията, предоставящи услуги, би представлявало прекомерна тежест. Ето защо изискванията и задълженията по настоящата директива, следва да не се прилагат за микропредприятията, предоставящи услуги от обхвата на настоящата директива.
- (71) За микропредприятията, които работят с продукти, попадащи в обхвата на настоящата директива, изискванията и задълженията по настоящата директива следва да са облекчени, с цел да се намали административната тежест.

- (72) Въпреки че някои микропредприятия са освободени от задължения от настоящата директива, всички микропредприятия следва да бъдат насърчавани да произвеждат, внасят или разпространяват продукти и да предоставят услуги, които съответстват на изискванията за достъпност от настоящата директива, така че да се повиши тяхната конкурентоспособност, както и техният потенциал за растежна вътрешния пазар. Ето защо държавите членки следва да предоставят насоки и инструменти за микропредприятията, така че да се улесни прилагането на националните мерки за транспониране на настоящата директива.
- (73) Всички икономически оператори следва да действат отговорно и да спазват изцяло всички приложими законови изисквания, когато пускат или предоставят продукти на пазара или когато предоставят услуги на пазара.
- (74) С цел улесняване на оценяването на съответствието с приложимите изисквания за достъпност е необходимо да се предвиди презумпция за съответствие за продуктите и услугите, които отговарят на доброволните хармонизирани стандарти, приети съгласно Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета¹ с цел изготвяне на подробните технически спецификации по отношение на тези изисквания. Комисията вече е отправила към европейските организации по стандартизация няколко искания за стандартизация в сферата на достъпността, като мандати за стандартизация М/376, М/473 и М/420, които биха били относими към разработването на хармонизираните стандарти.

¹ Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно европейската стандартизация, за изменение на директиви 89/686/ЕИО и 93/15/ЕИО на Съвета и на директиви 94/9/ЕО, 94/25/ЕО, 95/16/ЕО, 97/23/ЕО, 98/34/ЕО, 2004/22/ЕО, 2007/23/ЕО, 2009/23/ЕО и 2009/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Решение 87/95/ЕИО на Съвета и на Решение № 1673/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 316, 14.11.2012 г., стр. 12).

- (75) В Регламент (ЕС) № 1025/2012 се предвижда процедура за повдигане на възражения срещу хармонизирани стандарти, когато се счита, че тези стандарти не отговарят на изискванията в от настоящата директива.
- (76) Европейските стандарти следва да се направляват от пазара, да отчитат обществения интерес, както и целите на политиките, заявени ясно в искането на Комисията до една или няколко европейски организации по стандартизация да изготвят хармонизирани стандарти, и следва да се основават на консенсус. Когато липсват хармонизирани стандарти и когато това е необходимо с цел хармонизация на вътрешния пазар, Комисията следва да може да приема актове за изпълнение в някои случаи, с които да определя технически спецификации по отношение на изискванията за достъпност от настоящата директива. До технически спецификации следва да се прибегва само в такива случаи. Комисията следва да може да приема технически спецификации, например когато процесът на стандартизация е блокиран поради липса на консенсус между заинтересованите страни или при наличието на ненужни забавяния при установяването на хармонизиран стандарт, например тъй като не е постигнато изискваното качество. Комисията следва да остави достатъчно време между приемането на искане до една или няколко европейски организации по стандартизация да изготвят хармонизирани стандарти и приемането на дадена техническа спецификация по отношение на същото изискване за достъпност. На Комисията не следва да се позволява да приема технически спецификации, ако предварително не е положила усилия изискванията за достъпност да бъдат обхванати от Европейската система за стандартизация, освен когато Комисията може да демонстрира, че техническите спецификации зачитат изискванията, установени в приложение II от Регламент (ЕС) № 1025/2012.

- (77) С оглед установяването по възможно най-ефективен начин на хармонизирани стандарти и технически спецификации, които да отговарят на изискванията за достъпност от настоящата директива за продукти и услуги, Комисията следва, когато това е възможно, да включва в процеса на вземане на решения европейски представителни организации на хората с увреждания, както и всички останали заинтересовани страни.
- (78) За да се гарантира реален достъп до информация за целите на надзора на пазара, информацията, необходима за деклариране на съответствие с всички приложими актове на Съюза, следва да се предоставя под формата на единна ЕС декларация за съответствие. За да се намали административната тежест за икономическите оператори, те следва да могат да включват в единната ЕС декларация за съответствие всички приложими отделни декларации за съответствие.
- (79) За оценката на съответствието на продукти в настоящата директива следва да се използва вътрешният производствен контрол от модул А, предвиден в приложение II към Решение № 768/2008/ЕО, тъй като той дава възможност на икономическите оператори да докажат, а на компетентните органи — да гарантират, че продуктите, които се предоставят на пазара, съответстват на изискванията за достъпност, без същевременно да се налага неоправдана тежест.
- (80) При извършването на надзор на пазара на продукти и проверката за съответствие на услуги, органите следва също да проверяват дали оценките за съответствие, включително, дали съответната оценка на основно изменение или прекомерна тежест, е извършена правилно. При изпълнението на задълженията си органите следва също да правят това в сътрудничество с хората с увреждания и организациите, които представляват тях и техните интереси.

- (81) По отношение на услугите информацията, необходима за оценяването на съответствието с изискванията за достъпност от настоящата директива, следва да бъде предоставена в общите условия или в еквивалентен документ, без да се засяга Директива (ЕС) 2011/83 на Европейския парламент и на Съвета¹.
- (82) Маркировката „СЕ“, указваща съответствието на продукта с изискванията за достъпност от настоящата директива, е видимата последица от цял един процес, включващ оценяване на съответствието в широк смисъл. Настоящата директива следва да се придържа към общите принципи, уреждащи маркировката „СЕ“ в Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета², в който се определят изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти. В допълнение към изготвянето на ЕС декларацията за съответствие производителят следва да информира потребителите по разходоефективен начин относно достъпността на продуктите.
- (83) В съответствие с Регламент (ЕО) № 765/2008, като нанася маркировката „СЕ“ върху продукт, производителят декларира, че продуктът съответства на всички приложими изисквания за достъпност и че производителят носи цялата отговорност за това.

¹ Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр.64).

² Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 339/93 (ОВ L 218, 13.8.2008 г, стр. 30).

- (84) В съответствие с Решение № 768/2008/ЕО държавите членки отговарят за гарантирането на надежден и ефикасен надзор на пазара на продукти на своя територия и следва да заделят достатъчно сили и средства за своите органи за надзор на пазара.
- (85) Държавите членки следва да проверяват съответствието на услугите със задълженията от настоящата директива, и следва да проследяват жалбите или сигналите във връзка с показано несъответствие с цел да се гарантира предприемането на коригиращи мерки.
- (86) По целесъобразност Комисията може да приема необвързващи насоки в консултация със заинтересованите страни, с което ще подпомогне координацията между органите за надзор на пазара и органите, отговорни за проверката на съответствие на услуги. Комисията и държавите членки следва да могат да предприемат инициативи за споделяне на ресурси и експертен опит на органите.
- (87) Държавите членки следва да гарантират, че органите за надзор на пазара и органите, отговарящи за проверката на съответствието на услугите, проверяват съответствието на икономическите оператори с критериите, посочени в приложение VI, в съответствие с глави VIII и IX. Държавите членки следва да могат да определят специализиран орган за изпълнение на задължението на органите за надзор на пазара или на органите, отговарящи за проверка на съответствието на услуги, съгласно настоящата директива. Държавите членки следва да могат да решат, че правомощията на този специализиран орган следва да бъдат ограничени до обхвата на настоящата директива или до определени части от нея, без да се засягат задълженията на държавите членки по силата на Регламент (ЕО) № 765/2008.

- (88) Следва да се прилага предпазна процедура в случай на спорове между държавите членки по отношение на мерки, предприети от държава членка, и в рамките на която заинтересованите страни се уведомяват за мерки, които се планира да бъдат предприети по отношение на продукти, които не съответстват на изискванията за достъпност от настоящата директива. Предпазната процедура следва да позволява на органите за надзор на пазара да предприемат действия на по-ранен етап по отношение на такива продукти в сътрудничество със съответните икономически оператори.
- (89) Не следва да се изисква допълнителна намеса на Комисията в случаите, когато между държавите членки и Комисията е постигнато съгласие по отношение на основателността на мярката, предприета от дадена държава членка, освен когато несъответствието се дължи на недостатъци в хармонизираните стандарти или в техническите спецификации.

(90) В Директиви 2014/24/ЕС¹ и 2014/25/ЕС² на Европейския парламент и на Съвета за обществените поръчки, определящи процедурите за възлагане на договори за обществени поръчки и за конкурс за проект за някои доставки (продукти), услуги и строителство, се предвижда, че за всички обществени поръчки, предназначени за ползване от физически лица, независимо дали от широката общественост или от персонала на възлагащия орган/възложителя, техническите спецификации, освен в надлежно обосновани случаи, се изготвят така, че да се вземат предвид критериите за достъпност за хората с увреждания или предназначението за всички ползватели. Освен това в посочените директиви се предвижда, че когато задължителните изисквания за достъпност са приети с правен акт на Съюза, техническите спецификации се установяват с препратка към тези изисквания, когато става въпрос за достъпност за хора с увреждания или за предназначение за всички ползватели. Настоящата директива следва да установи задължителни изисквания за достъпност за продукти и услуги, които попадат в обхвата ѝ. Изискванията за достъпност от настоящата директива, не са задължителни за продукти и услуги, които не попадат в обхвата ѝ. Същевременно използването на тези изисквания за достъпност за изпълнение на съответните задължения, установени в актове на Съюза, различни от настоящата директива, ще улесни прилагането на изискванията за достъпност и ще допринесе за правната сигурност и за сближаването на изискванията за достъпност в целия Съюз. Не следва да има пречка органите да установяват изисквания за достъпност, които надхвърлят изискванията за достъпност, предвидени в приложение I към настоящата директива.

¹ Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 65).

² Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 243).

- (91) Настоящата директива не следва да променя задължителния или доброволния характер на свързаните с достъпността разпоредби в други актове на Съюза.
- (92) Настоящата директива следва да се прилага само за процедури за възлагане на обществени поръчки, за които е отправена покана за участие в състезателна процедура, или, в случай че не се предвижда покана за участие в състезателна процедура, когато възлагащият орган/възложителят е започнал процедура на възлагане на обществени поръчки след датата на прилагане на настоящата директива.
- (93) За да се гарантира правилното прилагане на настоящата директива на Комисията следва да се делегира правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС по отношение на: допълнително уточняване на изискванията за достъпност, които поради самото си естество, не могат да произведат желаните ефект, освен ако не са допълнително уточнени в обвързващи правни актове на Съюза; промяна на срока, в който икономическите оператори трябва да идентифицират друг икономически оператор, който им е доставил продукт или на който те са доставили продукт; и допълнително уточняване на съответните критерии, които да се вземат предвид от икономическия оператор за оценката дали спазването на изискванията за достъпност би наложило прекомерна тежест. Особено важно е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество¹. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

¹ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

- (94) За да се осигурят еднакви условия за прилагането на настоящата директива, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия по отношение на изготвянето на технически спецификации. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета¹.
- (95) Държавите членки следва да осигурят наличието на подходящи и ефективни средства за гарантиране на спазването на настоящата директива и поради това следва да установят подходящи механизми за контрол, например последващ контрол от страна на органите за надзор на пазара, с цел да се удостовери, че освобождаването от прилагане на изискванията за достъпност е обосновано. Когато разглеждат жалби, свързани с достъпността, държавите членки следва да спазват общия принцип на добра администрация, и по-специално задължението на длъжностните лица да гарантират, че решението по всяка жалба се взема в разумен срок.
- (96) За да се улесни еднаквото прилагане на настоящата директива, Комисията следва да създаде работна група с участието на съответните органи и заинтересовани страни с оглед улесняване на обмена на информация и на добри практики и предоставяне на експертни съвети. Следва да се стимулира сътрудничеството между органите и заинтересованите страни, включително хората с увреждания и организациите, които ги представляват, наред с другото, за да се подобри съгласуваността при прилагането на разпоредбите от настоящата директива относно изискванията за достъпност и да се наблюдава прилагането на нейните разпоредби относно основното изменение и прекомерната тежест.

¹ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (97) Като се има предвид съществуващата правна рамка относно средствата за правна защита в областите, обхванати от директиви 2014/24/ЕС и 2014/25/ЕС, разпоредбите на настоящата директива относно изпълнението и санкциите не следва да бъдат приложими за процедурите за възлагане на обществени поръчки, при условие че са спазени задълженията, наложени от настоящата директива. Това изключване не засяга задълженията на държавите членки по силата на Договорите да предприемат всички необходими мерки, за да гарантират прилагането и ефективността на правото на Съюза.
- (98) Санкциите следва да съответстват на естеството на нарушенията и на обстоятелствата, така че да не служат като алтернатива на изпълнението от страна на икономическите оператори на задълженията им да направят достъпни своите продукти или услуги.
- (99) Държавите членки следва да гарантират, че в съответствие с действащото право на Съюза са налице алтернативни механизми за разрешаване на спорове, които позволяват намирането на решение на всяко предполагаемо несъответствие с настоящата директива преди подаването на иск пред съдилищата или компетентните административни органи.
- (100) В съответствие със Съвместната политическа декларация на държавите членки и Комисията от 28 септември 2011 г. относно обяснителните документи¹ държавите членки са поели ангажимент в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерките за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят смята, че предоставянето на тези документи е обосновано.

¹ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

- (101) За да се даде на доставчиците на услуги достатъчно време да се адаптират към изискванията от настоящата директива, е необходимо да се предвиди преходен период от пет години след датата на прилагане на настоящата директива, през който продуктите, които се използват за предоставянето на дадена услуга и които са били пуснати на пазара преди тази дата, не трябва да отговарят на изискванията за достъпност, предвидени в настоящата директива, освен ако са заменени от доставчиците на услуги през преходния период. Като се имат предвид цената и дългият жизнен цикъл на терминалите на самообслужване, уместно е да се предвиди, че когато тези терминали се използват за предоставянето на услуги, те може да продължат да се използват до края на жизнения им цикъл, стига през този период да не са заменени, но за не повече от 20 години.
- (102) Изискванията за достъпност от настоящата директива, следва да се прилагат за продуктите, пускани на пазар, и за услугите, предоставяни след датата на прилагане на националните мерки за транспониране на настоящата директива, включително за използваните продукти и продуктите втора употреба, внасяни от трета държава и пуснати на пазара след тази дата.
- (103) Настоящата директива зачита основните права и спазва принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“). Настоящата директива се стреми по-специално да гарантира пълно зачитане на правата на хората с увреждания да се ползват от мерки, които осигуряват тяхната автономност, социалната и професионалната им интеграция и участието им в живота на общността, и да насърчи прилагането на членове 21, 25 и 26 от Хартата.

(104) Доколкото целта на настоящата директива, а именно премахването на пречките пред свободното движение на някои достъпни продукти и услуги с цел да се допринесе за доброто функциониране на вътрешния пазар, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, тъй като изисква хармонизация на съществуващите понастоящем различни правила в техните правни системи, а може — чрез определяне на общи изисквания за достъпност и правила за функционирането на вътрешния пазар, да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Глава I

Общи разпоредби

Член 1

Предмет

Целта на настоящата директива е да допринесе за доброто функциониране на вътрешния пазар, като сближи законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки по отношение на изискванията за достъпност за определени продукти и услуги, по-специално като се премахнат и предотвратят пречките пред свободното движение на продуктите и услугите, попадащи в обхвата на настоящата директива и породени от различаващите се изисквания за достъпност в държавите членки.

Член 2

Обхват

1. Настоящата директива се прилага за следните продукти, пуснати на пазара след ... [шест години след датата на влизане в сила на настоящата директива]:
 - а) потребителски компютърни хардуерни системи с общо предназначение и компютърни операционни системи за тези хардуерни системи;
 - б) следните терминали на самообслужване:
 - і) платежни терминали;

- ii) следните терминали на самообслужване, предназначени за предоставяне на услуги, попадащи в обхвата на настоящата директива;
 - терминални устройства АТМ;
 - автомати за продажба на билети;
 - автомати за регистрация на пътници;
 - интерактивни терминали на самообслужване, предоставящи информация, с изключение на терминалите, инсталирани като съставна част на превозни средства, въздухоплавателни средства, кораби или подвижен състав;
- в) потребителско крайно оборудване с интерактивни възможности за компютърна обработка, използвано за електронни съобщителни услуги;
- г) потребителско крайно оборудване с интерактивни възможности за компютърна обработка, използвано за достъп до аудио-визуални медийни услуги; и
- д) електронни четци.

2. Без да се засяга член 32, настоящата директива се прилага за следните услуги, предоставяни на потребителите след ... [шест години след датата на влизане в сила на настоящата директива]:

- а) електронни съобщителни услуги с изключение на услуги за предаване, използвани за предоставянето на междумашинни услуги;

- б) услуги за предоставяне на достъп до аудио-визуални медийни услуги;
- в) следните елементи на услуги за въздушен, автобусен, железопътен и воден превоз на пътници, с изключение на градски, крайградски и регионални транспортни услуги, за които се прилагат само елементите по подточка v):
 - i) уебсайтове;
 - ii) услуги, базирани на мобилни устройства, включително мобилни приложения;
 - iii) електронни билети и услуги за електронно издаване на билети;
 - iv) предоставяне на информация за транспортни услуги, включително информация за пътуването в реално време; по отношение на информационните екрани това се ограничава до интерактивните екрани, разположени на територията на Съюза; и
 - v) интерактивни терминали на самообслужване, разположени на територията на Съюза, с изключение на инсталираните като съставна част на превозни средства, въздухоплавателни средства, кораби или подвижен състав, които се използват за предоставянето на която и да е част от тези услуги за превоз на пътници.
- г) потребителски банкови услуги;
- д) електронни книги и специализиран софтуер; и
- е) услуги за електронна търговия.

3. Настоящата директива се прилага за приемане на спешни повиквания на единния европейски номер за спешни повиквания „112“.
4. Настоящата директива не се прилага за следното съдържание на уебсайтове и мобилни приложения,:
 - а) предварително записано медийно съдържание с определено времетраене, публикувано преди ... [шест години след датата на влизане в сила на настоящата директива];
 - б) файлови формати за офис документи, публикувани преди ... [шест години след датата на влизане в сила на настоящата директива];
 - в) онлайн карти и картографски услуги, ако основната информация е представена по достъпен цифров начин за картите, предназначени за навигационно използване;
 - г) съдържание на трета страна, което не е финансирано, разработено или под контрола на съответния икономически оператор;
 - д) съдържание на уебсайтове и мобилни приложения, отговарящи на изискванията за архиви, което означава, че те единствено разполагат със съдържание, което не се актуализира или редактира след ... [шест години след датата на влизане в сила на настоящата директива].
5. Настоящата директива не засяга Директива (ЕС) 2017/1564 и Регламент (ЕС) 2017/1563.

Член 3
Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- (1) „хора с увреждания“ означава лица с трайна физическа, умствена, интелектуална или сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с различни пречки би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществото равноправно с останалите;
- (2) „продукт“ означава вещество, препарат или стока, създадени чрез производствен процес, различни от храна, фураж, живи растения и животни, продукти с човешки произход и растителни и животински продукти, пряко свързани с тяхното бъдещо възпроизводство;
- (3) „услуга“ означава услуга съгласно определението в член 4, точка 1 от Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹;
- (4) „доставчик на услуга“ означава физическо или юридическо лице, което предоставя услуга на пазара на Съюза или предлага оферти за предоставянето на такава услуга на потребители в Съюза;
- (5) „аудио-визуални медийни услуги“ означава услуги, определени в член 1, параграф 1, буква а) от Директива 2010/13/ЕС;

¹ Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно услугите на вътрешния пазар (ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 36)

- (6) „услуги, предоставящи достъп до аудио-визуални медийни услуги“ означава услуги, предоставяни чрез електронни съобщителни мрежи, които се използват за намиране, подбиране и получаване на информация и за разглеждане на аудио-визуални медийни услуги, както и всякакви предвидени функции — например субтитри за лица с глухота и лица с увреден слух, аудиоописание, аудио субтитри и жестов превод, произтичащи от прилагането на мерки, които да ги направят услугите достъпни, както е посочено в член 7 от Директива 2010/13/ЕС; и включва електронните програмни указатели.
- (7) „потребителско крайно оборудване с интерактивни възможности за компютърна обработка, използвано за достъп до аудио-визуални медийни услуги“ означава оборудване, чиято основна цел е да предоставя достъп до аудио-визуални медийни услуги;
- (8) „електронна съобщителна услуга“ означава електронна съобщителна услуга съгласно определението в член 2, точка 4 от Директива (ЕС) 2018/1972;
- (9) „услуга за цялостен разговор“ означава услуга за цялостен разговор съгласно определението в член 2, точка 35 от Директива (ЕС) 2018/1972;
- (10) „обществен център за приемане на спешни повиквания“ или „PSAP“ означава обществен център за приемане на спешни повиквания или PSAP съгласно определението в член 2, точка 36 от Директива (ЕС) 2018/1972;
- (11) „най-подходящ PSAP“ означава най-подходящ PSAP съгласно определението в член 2, точка 37 от Директива (ЕС) 2018/1972;

- (12) „спешно повикване“ означава спешно повикване съгласно определението в член 2, точка 38 от Директива (ЕС) 2018/1972;
- (13) „служба за спешно реагиране“ означава служба за спешно реагиране съгласно определението в член 2, точка 39 от Директива (ЕС) 2018/1972;
- (14) „текст в реално време“ означава разговор под формата на текст от точка до точка или в рамките на конферентна връзка с множество точки, при който подаваният текст се изпраща по начин, който се възприема от получателя като непрекъсната поредица от символи;
- (15) „предоставяне на пазара“ означава всяка доставка на продукт за дистрибуция, потребление или използване на пазара на Съюза в процеса на търговска дейност, срещу заплащане или безплатно;
- (16) „пускане на пазара“ означава предоставянето на продукт на пазара на Съюза за първи път;
- (17) „производител“ означава всяко физическо или юридическо лице, което произвежда продукт или което възлага проектирането или производството на продукт и предлага този продукт на пазара със своето име или търговска марка;
- (18) „упълномощен представител“ означава всяко физическо или юридическо лице, установено в Съюза, което е упълномощено писмено от производител да действа от негово име във връзка с определени задачи;

- (19) „вносител“ означава всяко физическо или юридическо лице, установено в Съюза, което пуска на пазара на Съюза продукт от трета държава;
- (20) „дистрибутор“ означава всяко физическо или юридическо лице във веригата на доставка, различно от производителя или вносителя, което предоставя определен продукт на пазара;
- (21) „икономически оператор“ означава производителят, упълномощеният представител, вносителят, дистрибуторът или доставчикът на услуга;
- (22) „потребител“ означава всяко физическо лице, което закупува съответния продукт или получава съответната услуга с оглед на цели, извън неговата търговска или стопанска дейност, занаят или професия;
- (23) „микропредприятие“ означава предприятие, в което са наети по-малко от 10 души и с годишен оборот, ненадхвърлящ 2 млн. евро или с общо салдо по годишния счетоводен баланс, ненадхвърлящо 2 млн. евро;
- (24) „малки и средни предприятия“ или „МСП“ означава предприятия, в които са наети под 250 души и които имат годишен оборот, ненадхвърлящ 50 милиона евро, или са с общо салдо по годишния счетоводен баланс, ненадхвърлящо 43 милиона евро, но които изключват микропредприятията;
- (25) „хармонизиран стандарт“ означава хармонизиран стандарт съгласно определението от член 2, точка 1, буква в) от Регламент (ЕС) № 1025/2012;

- (26) „техническа спецификация“ означава техническа спецификация съгласно определението от член 2, точка 4 от Регламент (ЕС) № 1025/2012, която осигурява изпълнението на изискванията за достъпност, приложими към даден продукт или услуга;
- (27) „изтегляне“ означава всяка мярка, целяща предотвратяване на предоставянето на пазара на продукт, който е във веригата на доставка;
- (28) „потребителски банкови услуги“ означава предоставяне на потребителите на следните банкови и финансови услуги:
- а) договори за кредит, обхванати от Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹ или Директива 2014/17/ЕС на Европейския парламент и на Съвета²;
 - б) услугите, определени в приложение I, раздел А, точки 1, 2, 4 и 5 и раздел Б, точки 1, 2, 4 и 5 от Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета³;

¹ Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (ОВ L 133, 22.5.2008 г., стр. 66)

² Директива 2014/17/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 февруари 2014 г. относно договорите за кредити за жилищни недвижими имоти за потребители и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 (ОВ L 60, 28.2.2014 г., стр. 34)

³ Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349)

- в) платежните услуги съгласно определението в член 4, точка 3 от Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета¹;
 - г) услуги, свързани с платежната сметка съгласно определението в член 2, точка 6 от Директива 2014/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета²; и
 - д) електронните пари съгласно определението в член 2, точка 2 от Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³;
- (29) „платежен терминал“ означава устройство, чиято основна цел е да направи възможно извършването на плащания чрез използването на платежни инструменти, съгласно определението в член 4, точка 14 от Директива (ЕС) 2015/2366, на физическо място на продажба, но не във виртуална среда;
- (30) „услуги за електронна търговия“ означава услуги, предоставяни от разстояние, чрез уебсайтове и услуги, базирани на мобилни устройства, чрез електронни средства и по индивидуално искане на потребител с цел сключване на потребителски договор;

¹ Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ L 337, 23.12.2015 г., стр. 35)

² Директива 2014/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно съпоставимостта на таксите по платежните сметки, прехвърлянето на платежни сметки и достъпа до платежни сметки за основни операции (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 214)

³ Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари и за изменение на директиви 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО, и за отмяна на Директива 2000/46/ЕО (ОВ L 267, 10.10.2009 г., стр. 7)

- (31) „услуги за въздушен превоз на пътници“ означава търговски пътнически въздушни услуги съгласно определението в член 2, буква л) от Регламент (ЕО) № 1107/2006 при заминаване, транзитно преминаване или пристигане на дадено летище, когато летището се намира на територията на държава членка, включително полети, заминаващи от летище, разположено в трета държава, до летище, разположено на територията на държава членка, когато услугите се извършват от въздушни превозвачи от Съюза;
- (32) „услуги за автобусен превоз на пътници“ означава услуги, попадащи в обхвата на член 2, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) № 181/2011;
- (33) „услуги за железопътен превоз на пътници“ означава всички железопътни пътнически услуги съгласно посоченото в член 2, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1371/2007 с изключение на услугите, посочени в член 2, параграф 2 от същия регламент;
- (34) „услуги за воден превоз на пътници“ означава пътнически услуги, обхванати от член 2, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1177/2010, с изключение на услуги, посочени в член 2, параграф 2 от посочения регламент;
- (35) „градски и крайградски транспортни услуги“ означава градски и крайградски транспортни услуги, съгласно определението в член 3, точка 6 от Директива 2012/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹, но за целите на настоящата директива те включват само следните видове транспорт: влакове, автобуси, метро, трамваи и тролейбуси;

¹ Директива 2012/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 г. за създаване на единно европейско железопътно пространство (ОВ L 343, 14.12. 2012 г., стр. 32).

- (36) „регионални транспортни услуги“ означава регионални услуги, съгласно определението в член 3, точка 7 от Директива 2012/34/ЕС, но за целите на настоящата директива включват само следните видове транспорт: влакове, автобуси, метро, трамваи и тролейбуси;
- (37) „помощна технология“ означава всяко изделие, част от оборудване, система за услуги или продукти, включително софтуер, който се използва за повишаване, поддържане, замяна или подобряване на функционалните способности на хора с увреждания или за облекчаване и компенсирание на недостатъчност, ограничения на дейност или участие;
- (38) „операционна система“ означава софтуер, който, наред с другото, осъществява интерфейса с периферен хардуер, планира задачи, възлага съхранение и представя стандартен интерфейс на потребителя, когато не се изпълнява приложна програма, включително графичен потребителски интерфейс, независимо дали този софтуер е неразделна част от потребителски компютърен хардуер с общо предназначение, или самостоятелен софтуер, предназначен за използване на потребителски компютърен хардуер с общо предназначение, но не включва програма за зареждане на операционна система, основна входно/изходна система или друг фърмуеър, необходим по време на първоначално зареждане или при инсталиране на операционната система;
- (39) „потребителска компютърна хардуерна система с общо предназначение“ означава комбинацията на хардуер, съставляваща завършен компютър, която се отличава с многофункционалния си характер, способността си да изпълнява, с подходящ софтуер, най-често срещаните задачи за компютърна обработка, зададени от потребителите, и която е предназначена да бъде управлявана от потребителите; включително персонални компютри, по-специално настолни компютри, преносими компютри, смартфони и планшети;

- (40) „интерактивни възможности за компютърна обработка“ означава функционалност, поддържаща взаимодействие между човек и машина, което дава възможност за обработване и предаване на данни, гласови данни или видеоматериал или всяка комбинация от тях;
- (41) „електронна книга и специализиран софтуер“ означава услуга, състояща се в предоставянето на цифрови файлове, които пренасят електронна версия на книга, достъпът до която е възможен и която може да бъде преглеждана, четена и използвана, както и софтуерът, включително услугите, базирани на мобилни устройства, включително мобилни приложения, предназначен за достъпа, преглеждането, четенето и използването на тези цифрови файлове, но не включва софтуер, попадащ в обхвата на определението в точка 42;
- (42) „електронен четец“ означава специализирано оборудване, включително хардуер и софтуер, използвано за достъп, преглеждане, четене и използване на файлове на електронни книги;
- (43) „електронни билети“ означава всяка система, при която документът, даващ право на пътуване, под формата на един или няколко билета, абонамент или кредит за пътуване, се съхранява по електронен път на физическа пътническа карта или друго приспособление, вместо да бъде отпечатан на хартиен билет;
- (44) „услуги за електронно издаване на билети“ означава всяка система, при която билетите за превоз на пътници се купуват, включително онлайн, чрез устройство с интерактивни възможности за компютърна обработка и се доставят на купувача в електронна форма, за да могат да бъдат отпечатани на хартиен носител или да бъдат показвани при пътуване чрез мобилно устройство с интерактивни възможности за компютърна обработка.

Глава II

Изисквания за достъпност и свободно движение

Член 4

Изисквания за достъпност

1. Държавите членки гарантират, че в съответствие с параграфи 2, 3 и 5 от настоящия член и при условията на член 14, икономическите оператори пускат на пазара само продуктите и предоставят само услугите, които отговарят на изискванията за достъпност, установени в приложение I.

2. Всички продукти, трябва да отговарят на изискванията за достъпност, установени в приложение I, раздел I.

Всички продукти, с изключение на терминалите на самообслужване, трябва да отговарят на изискванията за достъпност, установени в приложение I, раздел II.

3. Без да се засяга параграф 5 от настоящия член, всички услуги, с изключение на градските и крайградските транспортни услуги и регионалните транспортни услуги, трябва да отговарят на изискванията за достъпност, установени в приложение I, раздел III.

Без да се засяга параграф 5 от настоящия член, всички услуги трябва да отговарят на изискванията за достъпност, установени в приложение I, раздел IV.

4. В контекста на националните условия държавите членки могат да решат, че архитектурната среда, използвана от потребители на услугите, попадащи в обхвата на настоящата директива, трябва да съответства на изискванията за достъпност, предвидени в приложение III, така че да може да бъде използвана в максимална степен от лицата с увреждания.
5. Микропредприятията, които предлагат услуги, се освобождават от спазването на изискванията за достъпност, посочени в параграф 3 от настоящия член, и от всички задължения, свързани със спазването на тези изисквания.
6. Държавите членки предоставят насоки и инструменти за микропредприятията, така че да се улесни прилагането на националните мерки за транспониране на настоящата директива. Държавите членки разработват тези инструменти в консултация със съответните заинтересовани страни.
7. Държавите членки могат да уведомят икономическите оператори за индикативните примери, които се съдържат в приложение II, за възможни решения, които способстват за изпълнението на изискванията за достъпност в приложение I.
8. Държавите членки гарантират, че приемането на спешни повиквания на единния европейски номер за спешни повиквания „112“ от най-подходящия PSAP съответства на специфичните изисквания за достъпност, предвидени в раздел V от приложение I, по начин, който отговаря най-добре на националната организация на системите за спешно реагиране.

9. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 26 за допълване на приложение I, като допълнително уточнява изискванията за достъпност, които поради самото си естество не могат да произведат предвидения ефект, освен ако не са допълнително уточнени в обвързващи правни актове на Съюза, като например изискванията, свързани с оперативната съвместимост.

Член 5

Действащо право на Съюза в областта на превоза на пътници

Услугите, които отговарят на изискванията за предоставяне на достъпна информация и на информация относно достъпността, установени в регламенти (ЕО) № 261/2004, (ЕО) № 1107/2006, (ЕО) № 1371/2007, (ЕС) № 1177/2010 и (ЕС) № 181/2011 и съответните актове, приети въз основа на Директива 2008/57/ЕО, се считат за отговарящи на съответните изисквания от настоящата директива. Когато настоящата директива предвижда допълнителни изисквания освен тези, предвидени в посочените регламенти и правни актове, допълнителните изисквания се прилагат изцяло.

Член 6

Свободно движение

Държавите членки не да възпрепятстват по съображения, свързани с изискванията за достъпност, предоставянето на пазара на тяхна територия на продукти или предоставянето на тяхна територия на услуги, които са в съответствие с настоящата директива.

Глава III

Задължения на икономическите оператори, които работят с продукти

Член 7

Задължения на производителите

1. Когато пускат своите продукти на пазара, производителите гарантират, че те са проектирани и произведени в съответствие с приложимите изисквания за достъпност от настоящата директива.
2. Производителите изготвят техническата документация в съответствие с приложение IV и провеждат процедурата за оценяване на съответствието, посочена в същото приложение, или организират нейното провеждане.

Когато съответствието на един продукт с приложимите изисквания за достъпност е доказано след провеждането на такава процедура, производителите изготвят ЕС декларация за съответствие и нанасят маркировката „СЕ“.

3. Производителите съхраняват техническата документация и ЕС декларацията за съответствие в продължение на пет години след пускането на продукта на пазара.

4. Производителите гарантират, че съществуват процедури, чрез които серийното производство да остане в съответствие с настоящата директива. Промените в проекта или характеристиките на продукта и промените в хармонизираните стандарти или в техническите спецификации, чрез позоваване на които е декларирано съответствието на продукта, се вземат предвид по подходящ начин.
5. Производителите гарантират, че върху техните продукти е нанесен типът, партидният или серийният номер или друг елемент, който позволява тяхната идентификация, или — когато размерът или естеството на продукта не позволява нанасянето им — че необходимата информация е предоставена върху опаковката или в документ, придружаващ продукта.
6. Производителите посочват върху продукта своето име, регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка и адреса, на който може да се осъществи връзка с тях, или — когато това не е възможно — върху опаковката му или в документ, придружаващ продукта. Адресът посочва едно-единствено място, на което може да се осъществи връзка с производителя. Данните за връзка трябва да са на език, лесно разбираем за крайните ползватели и органите за надзор на пазара.
7. Производителите гарантират, че продуктът се придружава от инструкции и информация за безопасност на език, лесно разбираем за потребителите и другите крайни ползватели, определен от съответната държава членка. Тези инструкции и информация, както и всички етикети, трябва да са ясни, разбираеми и смислени.

8. Производителите, които считат или имат основание да считат, че даден продукт, който са пуснали на пазара, не съответства на настоящата директива, незабавно предприемат необходимите коригиращи, за да приведат продукта в съответствие или, ако е целесъобразно, да го изтеглят. Освен това, когато продуктът не отговаря на изискванията за достъпност от настоящата директива, производителите незабавно информират за това компетентните национални органи на държавата членка, в която са предоставили на пазара продукта, като предоставят данни, по-специално за несъответствието с изискванията и за всякакви предприети коригиращи мерки. В такива случаи производителите водят регистър на продуктите, които не отговарят на приложимите изисквания за достъпност, и на съответните жалби.
9. При обосновано искане от компетентен национален орган производителите му предоставят цялата информация и документация, необходима за доказване на съответствието на продукта, на език, който е лесно разбираем за този орган. По искане на органа те си сътрудничат с него при всяко действие, предприето за отстраняване на несъответствието с приложимите изисквания за достъпност на продуктите, които са пуснали на пазара, по-специално като привеждат продуктите в съответствие с приложимите изисквания за достъпност.

Член 8

Упълномощени представители

1. Производителят може да упълномощи писмено упълномощен представител.

Задълженията, предвидени в член 7, параграф 1, и изготвянето на техническата документация не са част от пълномощието на упълномощения представител.
2. Упълномощеният представител изпълнява задачите, определени в пълномощното от страна на производителя. Пълномощното позволява на упълномощения представител да извършва най-малко следното:
 - а) да съхранява ЕС декларацията за съответствие и техническата документация на разположение на органите за надзор на пазара в продължение на пет години;
 - б) при обосновано искане от страна на компетентен национален орган да предоставя на този орган цялата информация и документация, необходима за доказване на съответствието на даден продукт;
 - в) да си сътрудничи с компетентните национални органи, по тяхно искане, при всяко действие, предприето за отстраняване на несъответствието с приложимите изисквания за достъпност на продуктите, попадащи в обхвата на пълномощието.

Член 9

Задължения на вносителите

1. Вносителите пускат на пазара само продукти съответстващи на изискванията.
2. Преди да пуснат даден продукт на пазара, вносителите гарантират, че процедурата за оценяване на съответствието, определена в приложение IV, е проведена от производителя. Те гарантират, че производителят е изготвил техническата документация, изисквана в посоченото приложение, че на продукта е нанесена маркировката „СЕ“ и че той се придружава от необходимите документи, както и че производителят е спазил изискванията, посочени в член 7, параграфи 5 и 6.
3. Когато вносител счита или има основание да счита, че даден продукт не съответства на приложимите изисквания за достъпност от настоящата директива, вносителят не пуска продукта на пазара, докато не бъде приведен в съответствие. Освен това, когато продуктът не съответства на приложимите изисквания за достъпност, вносителят информира за това производителя и органите за надзор на пазара.
4. Вносителите посочват върху продукта своето име, регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка и адреса, на който може да се осъществи връзка с тях, или — когато това не е възможно — върху опаковката му или в документ, придружаващ продукта. Данните за връзка трябва да са на език, лесно разбираем за крайните ползватели и органите за надзор на пазара.

5. Вносителите гарантират, че продуктът се придружава от инструкции и информация за безопасност на език, лесно разбираем за потребителите и другите крайни ползватели, определен от съответната държава членка.
6. Вносителите гарантират, че докато отговарят за даден продукт с условията на съхранение или транспортиране не застрашават съответствието му с приложимите изисквания за достъпност.
7. Вносителите съхраняват в продължение на пет години копие от ЕС декларацията за съответствие на разположение на органите за надзор на пазара и гарантират, че при поискване техническата документация може да бъде предоставена на тези органи.
8. Вносителите, които считат или имат основание да считат, че даден продукт, който са пуснали на пазара, не съответства на настоящата директива, незабавно предприемат необходимите коригиращи мерки, за да приведат продукта в съответствие или, ако е целесъобразно, да го изтеглят. Освен това, когато продуктът не отговаря на приложимите изисквания за достъпност, вносителите незабавно информират за това компетентните национални органи на държавата членка, в която са предоставили на пазара продукта, като съобщават данни, по-специално за несъответствието и за всякакви предприети коригиращи мерки. В такива случаи вносителите водят регистър на продуктите, които не отговарят на приложимите изисквания за достъпност, и на съответните жалби.

9. При обосновано искане от компетентен национален орган вносителите му предоставят цялата информация и документация, необходима за доказване на съответствието на даден продукт, на лесно разбираем за този орган. По искане на органа те си сътрудничат с него при всяко действие, предприето за отстраняване на несъответствието с приложимите изисквания за достъпност на продуктите, които са пуснали на пазара.

Член 10

Задължения на дистрибуторите

1. Когато предоставят продукт на пазара, дистрибуторите действат с дължимата грижа по отношение на изискванията от настоящата директива.
2. Преди да предоставят на пазара даден продукт, дистрибуторите проверяват дали на него е нанесена маркировката „СЕ“ и дали е придружен от необходимите документи и от инструкции и информация за безопасност на език, който е лесно разбираем за потребителите и другите крайни ползватели в държавата членка, в която продуктът ще бъде предоставен на пазара, и дали производителят и вносителят са спазили изискванията, определени съответно в член 7, параграфи 5 и 6 и в член 9, параграф 4.

3. Когато дистрибутор счита или има основание да счита, че даден продукт не съответства на приложимите изисквания за достъпност от настоящата директива, дистрибуторът не предоставя на пазара продукта, докато той не бъде приведен в съответствие. Освен това, когато продуктът не съответства на приложимите изисквания за достъпност, дистрибуторът информира за това производителя или вносителя и органите за надзор на пазара.
4. Дистрибуторите гарантират, че докато отговарят за даден продукт, условията на съхранение или транспортиране не застрашават съответствието му с приложимите изисквания за достъпност.
5. Дистрибуторите, които считат или имат основание да считат, че продукт, който са предоставили на пазара, не е в съответствие с изискванията на настоящата директива, се уверяват, че са предприели необходимите коригиращи мерки за привеждане на продукта в съответствие или, ако е целесъобразно, за неговото изтегляне. Освен това, когато продуктът не отговаря на приложимите изисквания за достъпност, дистрибуторите незабавно информират за това компетентните национални органи на държавата членка, в която са предоставили на пазара продукта, като съобщават данни по-специално за несъответствието с изискванията и за всякакви предприети коригиращи мерки.
6. При обосновано искане от компетентен национален орган дистрибуторите му предоставят цялата информация и документация, необходима за доказване на съответствието на даден продукт. По искане на органа те си сътрудничат с него при всяко действие, предприето за отстраняване на несъответствието с приложимите изисквания за достъпност на продукти, които те са предоставили на пазара.

Член 11

*Случаи, при които задълженията на производителите се прилагат
и за вносителите и дистрибуторите*

Вносител или дистрибутор се счита за производител за целите на настоящата директива и е носител на задълженията на производителя по член 7, когато пуска на пазара продукт със своето име или търговска марка или променя продукт, който е вече пуснат на пазара, по такъв начин, че съответствието с изискванията от настоящата директива, може да бъде засегнато.

Член 12

Идентифициране на икономическите оператори, които работят с продукти

1. При искане на органите за надзор на пазара икономическите оператори, посочени в членове 7—10, идентифицират следното:
 - а) всеки друг икономически оператор, който им е доставил даден продукт;
 - б) всеки друг икономически оператор, на когото са доставили даден продукт.
2. Икономическите оператори, посочени в членове 7—10, трябва да могат да предоставят информацията, посочена в параграф 1 от настоящия член, в продължение на пет години, след като продуктът им е бил доставен, и в продължение на пет години, след като те са доставили продукта.

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 26 за изменение на настоящата директива, за да промени срока, посочен в параграф 2 от настоящия член, за конкретни продукти. Този изменен срок трябва да е по-дълъг от пет години и да е съразмерен с икономически полезния живот на съответния продукт.

Глава IV

Задължения на доставчиците на услуги

Член 13

Задължения на доставчиците на услуги

1. Доставчиците на услуги гарантират, че проектират и предоставят услуги в съответствие с изискванията за достъпност от настоящата директива.
2. Доставчиците на услуги изготвят необходимата информация в съответствие с приложение V и обясняват по какъв начин услугите изпълняват приложимите изисквания за достъпност. Информацията се предоставя на обществеността в писмен и устен вид, включително по начин, който е достъпен за хората с увреждания. Доставчиците на услуги съхраняват тази информация за срока на предоставяне на услугата.

3. Без да се засяга член 32, доставчиците на услуги гарантират, че са налице процедури, така че предоставянето на услуги да продължи да бъде в съответствие с приложимите изисквания за достъпност. Промените в характеристиките на предоставянето на услугата, промените в приложимите изисквания за достъпност и промените в хармонизираните стандарти или в техническите спецификации, чрез позоваване на които услугата се определя като съответстваща на изискванията за достъпност, се вземат предвид по подходящ начин от доставчиците на услуги.
4. В случай на несъответствие доставчиците на услуги предприемат коригиращите мерки, необходими за привеждане на услугата в съответствие с приложимите изисквания за достъпност. Освен това, когато услугата не отговаря на приложимите изисквания за достъпност, доставчиците на услуги незабавно информират за това компетентните национални органи на държавите членки, в които се предоставя услугата, като съобщават подробности по-специално за несъответствието с изискванията и за всякакви предприети коригиращи мерки.
5. При получаване на мотивирано искане от компетентен орган доставчиците на услуги му предоставят цялата информация, необходима за доказване на съответствието на услугата с приложимите изисквания за достъпност. По искане на този орган те си сътрудничат с него при всяко действие, предприето с цел привеждане на услугата в съответствие с посочените изисквания.

Глава V

Основно изменение на продуктите или услугите и прекомерна тежест за икономическите оператори

Член 14

Основно изменение и прекомерна тежест

1. Изискванията за достъпност, посочени в член 4, се прилагат само дотолкова, доколкото тяхното спазване:
 - а) не изисква значително изменение в продукт или услуга, което води до основно изменение на същността на продукта или услугата; и
 - б) не води до прекомерна тежест на съответните икономически оператори.
2. Икономическите оператори извършват оценка дали спазването на изискванията за достъпност, посочени в член 4, би довело до основно изменение или, въз основа на съответните критерии, установени в приложение VI, би наложило прекомерна тежест, съгласно предвиденото в параграф 1 от настоящия член.

3. Икономическите оператори документират оценката, посочена в параграф 2. Икономическите оператори съхраняват всички имащи отношение резултати за срок от пет години, който се изчислява, считано от последното предоставяне на пазара на продукт или след последното предоставяне на услуга, според случая. При поискване от органите за надзор на пазара или от органите, отговарящи за проверка на съответствието на услугите, според случая, икономическите оператори предоставят на съответните органи копие от оценката, посочена в параграф 2.
4. Чрез дерогация от параграф 3 микропредприятията, които работят с продукти, се освобождават от изискването за документиране на своята оценка. Ако обаче орган за надзор на пазара отправи такова искане, микропредприятията, които работят с продукти и които са избрали да се позовават на параграф 1, предоставят на съответния орган фактите, отнасящи се до оценката, посочена в параграф 2.
5. Доставчиците на услуги, които се позовават на параграф 1, буква б), подновяват, по отношение на всяка категория или вид услуга, оценката си относно наличието на прекомерна тежест:
 - а) при изменение в предлаганата услуга; или
 - б) при поискване от органите, отговарящи за проверка на съответствието на услугите; и
 - в) във всеки случай, най-малко на всеки пет години.

6. Когато икономическите оператори получават финансиране от източници, различни от собствени средства на икономическия оператор, независимо дали са публични или частни, което финансиране се предоставя за целите на подобряване на достъпността, те не могат да се позовават на параграф 1, буква б).
7. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 26 за допълване на приложение VI чрез допълнително уточняване на съответните критерии, които трябва да се вземат предвид от икономическия оператор с оглед на оценката, посочена в параграф 2 от настоящия член. При допълнителното уточняване на тези критерии Комисията взема предвид не само потенциалните ползи за хората с увреждания, но и за лицата с функционални ограничения.

Когато е необходимо, Комисията приема първия такъв делегиран акт до ... [една година след датата на влизане в сила на настоящата директива]. Този акт започва да се прилага най-рано от ... [шест години след датата на влизане в сила на настоящата директива].

8. Когато икономическите оператори се позовават на параграф 1 за конкретен продукт или услуга, те изпращат информация за това до съответните органи за надзор на пазара или органите, отговарящи за проверка на съответствието на услугите на държавата членка, в която конкретният продукт е пуснат на пазара или в която се предоставя конкретната услуга.

Първа алинея не се прилага за микропредприятията.

Глава VI

Хармонизирани стандарти и технически спецификации на продукти и услуги

Член 15

Презумпция за съответствие

1. Продуктите и услугите, които са в съответствие с хармонизирани стандарти или части от хармонизирани стандарти, чиито данни са били публикувани в *Официален вестник на Европейския съюз*, се счита, че съответстват на изискванията за достъпност от настоящата директива, доколкото тези стандарти или части от стандарти обхващат тези изисквания.
2. Комисията, в съответствие с член 10 от Регламент (ЕС) № 1025/2012, изисква от една или от няколко европейски организации по стандартизация да изготвят хармонизирани стандарти за изискванията за достъпност на продуктите, предвидени в приложение I. Комисията представя първия проект за такова искане пред съответния комитет до ... [две години след датата на влизане в сила на настоящата директива].
3. Комисията може да приеме актове за изпълнение за определяне на технически спецификации, които отговарят на изискванията за достъпност от настоящата директива, когато са изпълнени следните условия:
 - а) в *Официален вестник на Европейския съюз* не са публикувани данни на хармонизирани стандарти в съответствие с Регламент (ЕС) № 1025/2012; и

б) или:

i) Комисията е изисквала от една или от няколко европейски организации по стандартизация да изготвят хармонизиран стандарт и има неоправдано забавяне в процедурата по стандартизация или искането не е било прието от никоя от европейските организации по стандартизация;

или

ii) Комисията може да докаже, че дадена техническа спецификация отговаря на изискванията, установени в приложение II към Регламент (ЕС) № 1025/2012, с изключение на изискването техническите спецификации да са разработени от организация с нестопанска цел.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 27, параграф 2.

4. Продуктите и услугите, които са в съответствие с техническите спецификации или части от тях, се счита, че съответстват на изискванията за достъпност от настоящата директива, дотолкова, доколкото тези технически спецификации или части от тях обхващат тези изисквания.

Глава VII

Съответствие на продукти и маркировка „СЕ“

Член 16

ЕС декларация за съответствие на продукти

1. ЕС декларацията за съответствие потвърждава, че е доказано изпълнението на приложимите изисквания за достъпност. Когато по изключение е използван член 14, в ЕС декларацията за съответствие се посочва кои изисквания за достъпност са предмет на това изключение.
2. ЕС декларацията за съответствие се съставя по образца, определен в приложение III към Решение № 768/2008/ЕО. Тя съдържа елементите, определени в приложение IV към настоящата директива, и се актуализира редовно. При изискванията относно техническата документация се избягва налагането на неоправдана тежест за микро-предприятията и МСП. ЕС декларацията за съответствие се превежда на езика или езиците, изисквани от държавата членка в която се пуска или предоставя продуктът.
3. Когато продукт е предмет на повече от един акт на Съюза, който изисква ЕС декларация за съответствие, се изготвя само една ЕС декларация за съответствие по отношение на всички такива актове на Съюза. В тази декларация се посочват съответните актове, включително данните за публикуването им.

4. Като изготвя ЕС декларация за съответствие, производителят поема отговорността за съответствието на продукта с изискванията от настоящата директива.

Член 17

Основни принципи за маркировката „СЕ“ за продукти

За маркировката „СЕ“ се прилагат основните принципи, определени в член 30 от Регламент (ЕО) № 765/2008.

Член 18

Правила и условия за нанасянето на маркировката СЕ

1. Маркировката „СЕ“ се нанася върху самия продукт или върху неговата табела с данни така, че да бъде видима, четлива и незаличима. Когато това не е възможно или не може да бъде гарантирано поради естеството на продукта, тя се нанася върху опаковката и в придружаващите документи.
2. Маркировката „СЕ“ се нанася, преди продуктът да бъде пуснат на пазара.
3. Държавите членки доразвиват съществуващите механизми, за да гарантират правилното прилагане на режима, уреждащ маркировката „СЕ“, и предприемат подходящи действия в случай на неправилна употреба на тази маркировка.

Глава VIII

Надзор на пазара на продукти и предпазна процедура на Съюза

Член 19

Надзор на пазара на продукти

1. Член 15, параграф 3 и членове 16—19, член 21, членове 23—28 и член 29, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕО) № 765/2008 се прилагат за продукти.
2. При осъществяването на надзор на пазара на продукти, когато икономическият оператор се е позовал на член 14 от настоящата директива, съответните органи за надзор на пазара:
 - а) проверяват дали икономическият оператор е извършил оценката, посочена в член 14,
 - б) правят преглед на оценката и на резултатите от нея, включително на правилното използване на определените в приложение VI критерии, и
 - в) проверяват спазването на приложимите изисквания за достъпност.

3. Държавите членки гарантират, че информацията, с която разполагат органите за надзор на пазара относно спазването от икономическите оператори на приложимите изисквания за достъпност от настоящата директива, и оценката, предвидена в член 14, при поискване се предоставя на потребителите в достъпен формат, освен в случаите, когато такава информация не може да бъде предоставена поради съображения за поверителност съгласно предвиденото в член 19, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 765/2008.

Член 20

Процедура на национално равнище при продукти, които не съответстват на приложимите изисквания за достъпност

1. Когато органите за надзор на пазара на държава членка имат основателна причина да считат, че даден продукт, който попада в приложното поле на настоящата директива, не съответства на приложимите изисквания за достъпност, те извършват оценка на въпросния продукт, която обхваща всички изисквания, предвидени в настоящата директива. За целта съответните икономически оператори оказват пълно сътрудничество на органите за надзор на пазара.

Когато в процеса на оценката, посочена в първата алинея, органите за надзор на пазара констатираат, че продуктът не съответства на изискванията, предвидени в настоящата директива, те без забавяне изискват от съответния икономически оператор да предприеме всички необходими коригиращи действия, за да приведе продукта в съответствие с тези изисквания в определен от тях разумен срок, съобразен с естеството на несъответствието.

Органите за надзор на пазара изискват съответният икономически оператор да изтегли продукта от пазара в рамките на допълнителен разумен срок само ако съответният икономически оператор не е предприел подходящи коригиращи действия в рамките на срока, посочен във втора алинея.

Член 21 от Регламент (ЕО) № 765/2008 се прилага спрямо мерките, посочени във втора и трета алинея от настоящия параграф.

2. В случаите, когато органите за надзор на пазара считат, че несъответствието не е ограничено само до националната им територия, те информират Комисията и останалите държави членки за резултатите от оценката и за действията, които те са изискали да предприеме икономическият оператор.
3. Икономическият оператор гарантира, че са предприети всички подходящи коригиращи действия по отношение на всички засегнати продукти, които той е предоставил на пазара в целия Съюз.
4. Когато съответният икономически оператор не предприеме подходящи коригиращи действия в посочения в параграф 1, трета алинея срок, органите за надзор на пазара предприемат всички подходящи временни мерки, за да забранят или ограничат предоставянето на продукта на националния им пазар или да изтеглят продукта от този пазар.

Органите за надзор на пазара незабавно информират Комисията и останалите държави членки за тези мерки.

5. Информацията, посочена в параграф 4, втора алинея, включва всички налични данни, и по-специално данните, необходими за идентифицирането на несъответстващия продукт, неговия произход, естеството на предполагаемото несъответствие и изискванията за достъпност, на които продуктът не съответства, естеството и продължителността на предприетите национални мерки и аргументите, изложени от съответния икономически оператор. По-специално органите за надзор на пазара посочват дали несъответствието се дължи на някоя от следните причини:
- а) несъответствие на продукта с приложимите изисквания за достъпност; или
 - б) недостатъци в хармонизираните стандарти или в техническите спецификации, посочени в член 15, на които се основава презумпцията за съответствие.
6. Държавите членки, различни от започналата процедурата по настоящия член държава членка, информират без забавяне Комисията и останалите държави членки за всички приети мерки и за всяка допълнителна информация, с която разполагат и която е свързана с несъответствието на въпросния продукт, и — в случай на несъгласие с нотифицираната национална мярка — за своите възражения.
7. Когато в срок от три месеца от получаването на информацията, посочена в параграф 4, втора алинея, не е повдигнато възражение нито от държава членка, нито от Комисията във връзка с временна мярка, предприета от държава членка, тази мярка се счита за оправдана.

8. Държавите членки гарантират, че по отношение на съответния продукт са предприети без забавяне подходящи ограничителни мерки като изтегляне на продукта от техния пазар.

Член 21

Предпазна процедура на Съюза

1. Когато при приключването на процедурата, предвидена в член 20, параграфи 3 и 4, срещу дадена мярка на държава членка са повдигнати възражения, или когато Комисията има сериозни доказателства да предположи, че дадена национална мярка противоречи на законодателството на Съюза, Комисията без забавяне започва консултации с държавите членки и със съответния(те) икономически оператор(и) и оценява националната мярка. Въз основа на резултатите от тази оценка Комисията взема решение дали националната мярка е оправдана или не.

Адресати на решението на Комисията са всички държави членки, като го съобщава незабавно на тях и на съответния(те) икономически оператор(и).

2. Когато се прецени, че националната мярка, посочена в параграф 1, е оправдана, всички държави членки предприемат необходимите мерки, за да осигурят изтеглянето от своя пазар на несъответстващия продукт и информират Комисията за това. Ако се прецени, че националната мярка не е оправдана, съответната държава членка оттегля мярката.

3. Когато се прецени, че националната мярка, посочена в параграф 1 от настоящия член, е оправдана и несъответствието на продукта се дължи на недостатъци в хармонизираните стандарти, посочени в член 20, параграф 5, буква б), Комисията прилага процедурата, предвидена в член 11 от Регламент (ЕС) № 1025/2012.
4. Когато се прецени, че националната мярка, посочена в параграф 1 от настоящия член, е оправдана и несъответствието на продукта се дължи на недостатъци в техническите спецификации, посочени в член 20, параграф 5, буква б), Комисията без забавяне приема акт за изпълнение, с който се изменя или отменя съответната техническа спецификация. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 27, параграф 2.

Член 22

Формално несъответствие

1. Без да се засяга член 20, когато държава членка направи една от следните констатации, тя изисква от съответния икономически оператор да прекрати съответното несъответствие:
 - а) маркировката СЕ е нанесена в нарушение на член 30 от Регламент (ЕО) № 765/2008 или на член 18 от настоящата директива;

- б) маркировката СЕ не е нанесена;
- в) ЕС декларацията за съответствие не е съставена;
- г) ЕС декларацията за съответствие е съставена неправилно;
- д) техническата документация не е налице или е непълна;
- е) информацията, посочена в член 7, параграф 6 или в член 9, параграф 4, липсва, не е вярна или е непълна;
- ж) не е изпълнено някое друго административно изискване, предвидено в член 7 или в член 9.

2. Когато несъответствието, посочено в параграф 1, продължи, съответната държава членка предприема всички подходящи мерки да ограничи или да забрани предоставянето на продукта на пазара или да осигури неговото изтегляне от пазара.

Глава IX

Съответствие на услуги

Член 23

Съответствие на услуги

1. Държавите членки определят, прилагат и периодично актуализират подходящи процедури с цел:
 - а) проверка на съответствието на услугите с изискванията от настоящата директива, включително с оценката посочена в член 14, за които член 19, параграф 2 се прилага *mutatis mutandis*;
 - б) проследяване на жалби или доклади по въпроси, отнасящи се до несъответствие на услуги с изискванията за достъпност от настоящата директива;
 - в) проверка дали икономическият оператор е предприел необходимите коригиращи действия.

2. Държавите членки определят органите, отговарящи за изпълнението на процедурите, посочени в параграф 1, по отношение на съответствието на услугите.

Държавите членки гарантират, че на обществеността е известно, че съществуват — и кои са — органите, посочени в първа алинея, и какви са техните отговорности, дейности и решения. При поискване посочените органи предоставят тази информация в достъпен формат.

Глава X

Изисквания за достъпност в други актове на Съюза

Член 24

Достъпност съгласно други актове на Съюза

1. По отношение на продуктите и услугите, посочени в член 2 от настоящата директива, изискванията за достъпност, предвидени в приложение I към нея, представляват задължителни изисквания за достъпност по смисъла на член 42, параграф 1 от Директива 2014/24/ЕС и член 60, параграф 1 от Директива 2014/25/ЕС.
2. За всеки продукт или услуга, чиито характеристики, елементи или функции съответстват на изискванията за достъпност, предвидени в приложение I към настоящата директива в съответствие с раздел VI от него, се счита — освен ако не е предвидено друго — че изпълнява съответните задължения по отношение на достъпността, определени в актове на Съюза, различни от настоящата директива, по отношение на посочените в тези други актове характеристики, елементи и функции.

Член 25

Хармонизирани стандарти и технически спецификации за други актове на Съюза

Съответствието с хармонизирани стандарти и технически спецификации или с части от хармонизирани стандарти и технически спецификации, приети съгласно член 15, поражда презумпция за съответствие с член 24, доколкото тези стандарти и технически спецификации или части от стандарти и технически спецификации отговарят на изискванията за достъпност от настоящата директива.

Глава XI

Делегирани актове, изпълнителни правомощия и заключителни разпоредби

Член 26

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 4, параграф 9, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от ... [датата на влизане в сила на настоящата директива].

Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 12, параграф 3 и в член 14, параграф 7, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от ... [датата на влизане в сила на настоящата директива]. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 4, параграф 9, член 12, параграф 3 и член 14, параграф 7, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 4, параграф 9, член 12, параграф 3 и член 14, параграф 7, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 27

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 28
Работна група

Комисията създава работна група, която се състои от представители на органите за надзор на пазара, органите, отговарящи за съответствието на услугите, и имащите отношение заинтересовани страни, включително представители на организациите на лицата с увреждания.

Работната група:

- а) улеснява обмена на информация и на най-добри практики между органите и съответните заинтересовани страни;
- б) насърчава сътрудничеството между органите и съответните заинтересовани страни по въпроси, свързани с прилагането на настоящата директива, за да се подобри съгласуваността в прилагането на изискванията за достъпност от настоящата директива, и да се следи отблизо прилагането на член 14, и
- в) предоставя консултации, по-специално на Комисията, по-специално относно прилагането на членове 4 и 14.

Член 29
Правоприлагане

1. Държавите членки осигуряват наличието на подходящи и ефективни средства за гарантиране на спазването на настоящата директива.
2. Средствата, посочени в параграф 1, включват:
 - а) разпоредби, по силата на които потребителят може да сезира съгласно националното право съдилищата или компетентните административни органи с цел да се обезпечи прилагането на националните разпоредби, транспониращи настоящата директива;
 - б) разпоредби, по силата на които публичните органи или частните сдружения, организации или други правни субекти, които имат законен интерес, с цел да се обезпечи спазването на настоящата директива, могат да участват съгласно националното право пред съдилищата или пред компетентните административни органи от името или в подкрепа на жалбоподателя, с негово съгласие, във всякакви съдебни или административни производства, предвидени с оглед на изпълнението на задълженията съгласно настоящата директива.
3. Настоящият член не се прилага за процедури за възлагане на обществени поръчки, които са предмет на Директива 2014/24/ЕС или Директива 2014/25/ЕС.

Член 30

Санкции

1. Държавите членки определят правилата относно санкциите за нарушаване на националните разпоредби, приети съгласно настоящата директива, и вземат всички необходими мерки за осигуряване на тяхното прилагане.
2. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи. Тези санкции се придружават и от ефективни коригиращи действия в случай на неспазване от страна на икономическия оператор.
3. Държавите членки без забавяне нотифицират на Комисията тези правила и мерки, както и всякакви последващи изменения, които се отнасят до тях.
4. Санкциите отчитат степента на несъответствието, включително неговата сериозност, и броя на единиците несъответстващи продукти или услуги, както и броя на засегнатите лица.
5. Настоящият член не се прилага за процедури за възлагане на обществени поръчки, които са предмет на Директива 2014/24/ЕС или Директива 2014/25/ЕС.

Член 31

Транспониране

1. Държавите членки приемат и публикуват най-късно до ... [три години след датата на влизането в сила на настоящата директива] законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.
2. Те прилагат тези разпоредби от ... [шест години след датата на влизането в сила на настоящата директива].
3. Чрез дерогация от параграф 2 от настоящия член държавите членки могат да решат да започнат прилагането на мерките, свързани със задълженията, предвидени в член 4, параграф 8, най-късно от ... [осем години след датата на влизането в сила на настоящата директива].
4. Когато държавите членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условищата и редът на позоваване се определят от държавите членки.
5. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

6. Държавите членки, които използват възможността, предвидена в член 4, параграф 4, съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които приемат за тази цел, и докладват на Комисията за напредъка при тяхното изпълнение.

Член 32

Преходни мерки

1. Без да се засяга параграф 2 от настоящия член, държавите членки предвиждат преходен период, който приключва на ... [11 години след датата на влизането в сила на настоящата директива], по време на който доставчиците на услуги могат да продължат да предоставят своите услуги, като използват продукти, които законосъобразно са използвали за предоставянето на подобни услуги преди тази дата.

Договори за услуга, договорени преди ... [шест години след датата на влизането в сила на настоящата директива], могат да продължат да действат без изменение до изтичането на техния срок, но не по-дълго от пет години след посочената дата.

2. Държавите членки могат да предвидят терминалите на самообслужване, които са законно използвани от доставчиците на услуги за предоставянето на услуги преди [шест години след влизането в сила на настоящата директива], да могат да продължат да се използват при предоставянето на подобни услуги до края на техния икономически полезен живот, но не по-дълго от 20 години след пускането им в употреба.

Член 33

Доклади и преглед

1. До ... [11 години след датата на влизането в сила на настоящата директива] и на всеки пет години след това Комисията представя на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите доклад за прилагането на настоящата директива.
2. В доклада, *inter alia*, в контекста на социалните, икономическите и технологичните промени се разглеждат еволюцията в достъпността на продуктите и услугите, евентуалната зависимост от една-единствена технология или препятствията пред иновациите и въздействието на настоящата директива върху икономическите оператори и върху хората с увреждания. В докладите се дава оценка дали прилагането на член 4, параграф 4 е допринесло за сближаване на различните изисквания по отношение на достъпността на архитектурната среда, използвана за предоставянето на пътнически транспортни услуги, потребителски банкови услуги и услуги на центрове за обслужване на клиенти на магазини на доставчици на електронни съобщителни услуги, при възможност, с цел да се създадат условия за постепенното хармонизиране към изискванията за достъпност, предвидени в приложение III.

В докладите се дава също така оценка дали прилагането на настоящата директива, и по-специално на нейните незадължителни разпоредби, е допринесло за сближаване на изискванията за достъпност на архитектурната среда, която представлява строителство, попадащо в обхвата на Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹, Директива 2014/24/ЕС и Директива 2014/25/ЕС.

В докладите се разглежда и въздействието на прилагането на член 14 от настоящата директива върху функционирането на вътрешния пазар, включително въз основа на информацията, получена в съответствие с член 14, параграф 8, когато има такава, както и въздействието на освобождаването за микропредприятията. В доклада се прави заключение дали настоящата директива е постигнала своите цели и дали би било уместно да се включат нови продукти и услуги или да се изключат определени продукти или услуги от обхвата на настоящата директива и се набелязват, когато е възможно, области за намаляване на тежестта с оглед на евентуално преразглеждане на настоящата директива.

При необходимост Комисията предлага подходящи мерки, които може да включват законодателни мерки.

3. Държавите членки своевременно представят на Комисията цялата информация, която ѝ е необходима за изготвянето на тези доклади.

¹ Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за възлагане на договори за концесия (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 1)

4. В докладите на Комисията се отчита гледната точка на заинтересованите икономически субекти и на съответните неправителствени организации, включително организациите на хората с увреждания.

Член 34

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 35

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Страсбург на

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОСТЪПНОСТ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРОДУКТИТЕ И УСЛУГИТЕ

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОСТЪПНОСТ, СВЪРЗАНИ С ВСИЧКИ ПРОДУКТИ, ОБХВАНАТИ ОТ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 2, ПАРАГРАФ 1

Продуктите трябва да бъдат проектирани и произведени по такъв начин, че да се увеличи максимално очакваното им използване от хора с увреждания, и те се придружават от достъпна информация за тяхното функциониране и характеристиките по отношение на достъпността, когато е възможно във или върху продукта.

1. Изисквания относно предоставянето на информация:
 - a) информацията относно употребата на продукта, предоставена върху самия продукт (етикети, указания и предупреждения):
 - i) се предоставя чрез повече от един сетивен канал;
 - ii) се представя по разбираем начин;
 - iii) се представя на ползвателите по начини, които те могат да възприемат;

- iv) се представя в шрифт с адекватен размер и подходяща форма, като се отчитат предвидимите условия на употреба и като се използва достатъчно контраст, както и регулируемо разстояние между буквите, редовете и абзаците;
- б) указанията за използване на продукта, които не са предоставени върху самия продукт, но които се предоставят при използването на продукта или чрез други средства, като например уебсайт, включително функциите за достъпност на продукта, как да бъдат активирани и оперативната им съвместимост с помощните решения, са достъпни за обществеността при пускането на продукта на пазара и:
- i) се предоставят чрез повече от един сетивен канал;
 - ii) се представят по разбираем начин;
 - iii) се представят на ползвателите по начини, които те могат да възприемат;
 - iv) се представят в шрифт с адекватен размер и подходяща форма, като се отчитат предвидимите условия на употреба и като се използва достатъчно контраст, както и регулируемо разстояние между буквите, редовете и абзаците;
 - v) що се отнася до съдържанието, указанията се представят в текстови формати, които могат да бъдат използвани за създаване на алтернативни помощни формати, които да бъдат представяни по различни начини и чрез повече от един сетивен канал;
 - vi) се придружават от алтернативно представяне на всяко нетекстово съдържание;

- vii) включват описание на потребителския интерфейс на продукта (боравене с продукта, контрол и обратна връзка, въвеждане на данни и представяне на обработени от продукта данни), което се предоставя в съответствие с точка 2; в описанието се посочва, за всяка от точките в точка 2, дали продуктът притежава тези характеристики;
- viii) включват описание на функционалността на продукта, представена чрез функции, насочени към удовлетворяване на потребностите на хората с увреждания в съответствие с точка 2; в описанието се посочва за всяка от точките в точка 2, дали продуктът притежава тези характеристики;
- ix) включват описание на софтуера и хардуера на продукта с помощни средства; описанието включва списък на тези помощни средства, които са били изпитани заедно с продукта.

2. Потребителски интерфейс и проектно решение по отношение на функционалността:

Продуктът, включително неговият потребителски интерфейс, съдържа характеристики, елементи и функции, които предоставят на хората с увреждания възможността за достъп, възприятие, експлоатация, разбиране и контрол на продукта, като се гарантира, че:

- a) когато продуктът предвижда общуване, включително междуличностно общуване, експлоатация, информация, контрол и ориентация, това става чрез повече от един сетивен канал; това включва предоставяне на алтернативни елементи на зрението, слуха, речта и допира/тактилността;

- б) когато продуктът използва реч, той предоставя алтернативи на речта и гласовото подаване с цел общуване, контрол на експлоатацията и ориентация;
- в) когато продуктът използва визуални елементи, той предоставя гъвкаво увеличение, яркост и контраст с цел общуване, информация и експлоатация, както и осигурява оперативна съвместимост с програми и помощни устройства за използване на интерфейса;
- г) когато продуктът използва цвят, за да предаде информация, да обозначи действие, да изиска ответна реакция или да установи елементи, той осигурява алтернатива на цвета;
- д) когато продуктът използва звукови сигнали, за да предаде информация, да обозначи действие, да изиска ответна реакция или да установи елементи, той осигурява алтернатива на звуковите сигнали;
- е) когато продуктът използва визуални елементи, той предоставя гъвкави начини за постигане на по-ясно изображение;
- ж) когато продуктът използва звук, той предоставя на ползвателя контрол на силата и скоростта на звука и подобрени звукови характеристики, включително намаляване на смущаващите звукови сигнали от заобикалящи продукти, и по-ясен звук;
- з) когато продуктът изисква ръчно управление и контрол, той предоставя възможности за последователен контрол и алтернативи на контрола на фината моторика, като се избягва необходимостта от паралелни проверки на изпълнението, и използва части за разпознаване чрез допир;

- и) продуктът избягва режими на работа, които изискват широк обхват и голяма сила;
- й) продуктът избягва предизвикване на фотосензитивни епилептични припадъци;
- к) продуктът защитава правото на неприкосновеност на личния живот на ползвателя, когато той използва характеристиките по отношение на достъпността;
- л) продуктът предоставя алтернатива на установяването и контрола на биометрични данни;
- м) продуктът гарантира съгласуваността на функционалността и дава достатъчна и гъвкава времева рамка за взаимодействие;
- н) продуктът предоставя софтуер и хардуер за взаимодействие с помощните технологии;
- о) продуктът отговаря на следните специфични за сектора изисквания:
 - і) терминали на самообслужване:
 - осигуряват технология за преминаване от текст към реч;
 - позволяват използването на индивидуални слушалки;
 - когато е необходима реакция в определен срок, предупреждават ползвателя чрез повече от един сетивен канал;

- дават възможност за удължаване на даденото време;
 - разполагат с подходящ контраст и различни при докосване клавиши и бутони за управление, когато има клавиши и бутони;
 - не изискват дадена характеристика по отношение на достъпността да бъде активирана, за да може нуждаещ се от нея потребител да я включи;
 - когато продуктът използва звук или звукови сигнали, той е съвместим с помощни средства и технологии, налични на равнището на Съюза, включително слухови технологии, като например слухови апарати, теленамотки, кохлеарни импланти и спомагателни слухови устройства;
- ii) електронните четци осигуряват технология за преминаване от текст към реч;
- iii) потребителското крайно оборудване с интерактивни възможности за компютърна обработка, използвано за предоставянето на електронни съобщителни услуги:
- когато тези продукти притежават текстови възможности в допълнение към глас, осигурява обработката на текст в реално време и поддържа предаване и възпроизвеждане на звук с високо качество;
 - когато тези продукти притежават възможности за видеоизлъчване в допълнение към текст и глас или в съчетание с тях, осигурява провеждането на цялостен разговор, включващ синхронизиран глас, текст в реално време и видео с резолюция, способстваща комуникацията чрез жестов език;

- осигурява възможност за ефективно безжично свързване със слухови технологии;
 - избягва интерференции с помощните средства;
- iv) потребителското крайно оборудване с интерактивни възможности за компютърна обработка, използвано за достъп до аудио-визуални медийни услуги, предоставя на хората с увреждания компонентите на достъпността, осигурени от доставчика на аудио-визуални медийни услуги, с цел достъп, подбор, контрол и персонализиране и изпращане до помощни средства.

3. Помощни услуги:

Когато са налични, помощните услуги (бюра за помощ, телефонни центрове, техническа помощ, услуги за предаване и услуги за обучение) предоставят информация относно достъпността на продукта и неговата съвместимост с помощни технологии в достъпни режими на комуникация.

РАЗДЕЛ II

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОСТЪПНОСТ, СВЪРЗАНИ С ПРОДУКТИТЕ ПО ЧЛЕН 2, ПАРАГРАФ 1, С ИЗКЛЮЧЕНИЕ НА ТЕРМИНАЛИТЕ НА САМООБСЛУЖВАНЕ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 2, ПАРАГРАФ 1, БУКВА Б)

В допълнение към изискванията от раздел I се осигурява достъпността на опаковката и указанията на продуктите, обхванати от настоящия раздел, с цел да се увеличи максимално очакваната употреба на продуктите от хора с увреждания. Това означава, че:

- а) се осигурява достъпност на опаковката на продукта, включително информацията, предоставена върху нея (напр. относно отварянето, затварянето, използването, изхвърлянето), в т.ч., ако е предоставена, информация за характеристиките на продукта по отношение на достъпността, и тази информация по отношение на достъпността се предоставя върху опаковката, когато това е осъществимо;
- б) указанията по отношение на инсталирането и поддръжката на продукта, неговото съхранение и изхвърляне, които не са предоставени върху самия продукт, но които се осигуряват чрез други средства, като например уебсайт, трябва да бъдат достъпни за обществеността при пускането на продукта на пазара и отговарят на следните изисквания:
 - i) предоставят се чрез повече от един сетивен канал;
 - ii) се представят по разбираем начин;
 - iii) се представят на ползвателите по начини, които те могат да възприемат;

- iv) се представят в шрифт с подходящ размер и форма, като се отчитат предвидимите условия на употреба, и като се използва достатъчно контраст, както и регулируемо разстояние между буквите, редовете и абзаците;
- v) съдържанието на инструкциите трябва да бъде предоставено в текстови формати, които могат да бъдат използвани за създаване на алтернативни помощни формати, които да бъдат представяни по различни начини и чрез повече от един сетивен канал; и
- vi) указанията, съдържащи нетекстово съдържание, се придружават от алтернативно представяне на това съдържание.

РАЗДЕЛ III

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОСТЪПНОСТ, СВЪРЗАНИ С ВСИЧКИ УСЛУГИ, ОБХВАНАТИ ОТ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 2, ПАРАГРАФ 2

С цел да се увеличи максимално очакваното използване от хората с увреждания, предоставянето на услуги се осъществява, като:

- a) се гарантира достъпността на продуктите, използвани при предоставянето на услугата, в съответствие с раздел I от настоящото приложение и, където е приложимо, раздел II от него;

- б) се предоставя информация относно функционирането на услугата, а когато при предоставянето на услугата се използват продукти — връзката на услугата с тези продукти, както и информация относно техните характеристики по отношение на достъпността и оперативната им съвместимост с помощните средства и оборудване:
- i) посредством предоставяне на информацията чрез повече от един сетивен канал;
 - ii) посредством представяне на информацията по разбираем начин;
 - iii) посредством представяне на информацията на ползвателите по начини, които те могат да възприемат;
 - iv) посредством предоставяне на информационното съдържание в текстови формати, които могат да бъдат използвани за създаване на алтернативни помощни формати, които да бъдат представяни по различни начини от ползвателите и посредством повече от един сетивен канал;
 - v) посредством използване на шрифт с адекватен размер и подходяща форма, като се отчитат предвидимите условия на употреба, и като се използва достатъчно контраст, както и регулируемо разстояние между буквите, редовете и абзаците;
 - vi) посредством допълване на всяко нетекстово съдържание с алтернативно представяне на това съдържание; и
 - vii) посредством предоставяне на електронна информация, необходима за предоставянето на услугата по последователен и адекватен начин, така че тя да стане достъпна за сетивата, функционално пригодна, разбираема и надеждна;

- в) се осигурява достъпността на уебсайтовете, включително свързаните онлайн приложения и услугите, базирани на мобилни устройства, включително мобилните приложения, по последователен и адекватен начин, като стават достъпни за сетивата, функционално пригодни, разбираеми и надеждни;
- г) когато са налични, помощните услуги (бюра за помощ, телефонни центрове, техническа помощ, услуги за предаване и услуги за обучение) предоставят информация относно достъпността на услугата и нейната съвместимост с помощни технологии в достъпни режими на комуникация.

РАЗДЕЛ IV

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОСТЪПНОСТ, СВЪРЗАНИ С КОНКРЕТНИ УСЛУГИ

С цел да се увеличи максимално очакваното им използване от хора с увреждания, предоставянето на услуги се осъществява, като се включват функции, практики, политики и процедури, както и промени в действието на услугите, с оглед удовлетворяване на потребностите на хората с увреждания и осигуряване на оперативна съвместимост с помощни технологии:

- а) при електронните съобщителни услуги, включително спешните повиквания, посочени в член 109, параграф 2 от Директива (ЕС) 2018/1972:
 - i) предоставя се текст в реално време в допълнение на гласовото повикване;
 - ii) предоставя се цялостен разговор, при който се предоставя видео в допълнение към гласовото повикване;

- iii) гарантира се, че спешното повикване, при което се използват глас, текст (в т.ч. текст в реално време), е синхронизирано, а когато се предоставя видео, е синхронизирано също под формата на цялостен разговор и се изпраща от доставчиците на електронни съобщителни услуги на най-подходящия PSAP (център за приемане на спешни повиквания).
- б) Услуги, предоставящи достъп до аудио-визуални медийни услуги:
- i) предоставят се електронни програмни указатели, които са достъпни за сетивата, функционално пригодни, разбираеми и надеждни и предоставят информация относно наличната достъпност;
 - ii) гарантира се, че компонентите на достъпността (услугите за достъп) на аудио-визуалните медийни услуги, например субтитри за лица с глухота и лица с увреден слух, аудио описание, аудио субтитри и жестов превод, са предадени изцяло с подходящо качество за точно представяне и са синхронизирани със звук и видео, като позволяват потребителски контрол върху тяхното представяне и използване.
- в) Услуги за въздушен, автобусен, железопътен и воден превоз на пътници, с изключение на градски и крайградски транспортни услуги и регионални транспортни услуги:
- i) гарантира се предоставянето на информация за достъпността на превозните средства, заобикалящата инфраструктура и архитектурната среда, както и за помощта, оказвана на хората с увреждания;

- ii) гарантира се предоставянето на информация за интелигентно издаване на билети (електронна резервация, резервиране на билети и др.), информация за пътуването в реално време (разписания, информация за смущения на трафика, връзки, продължаване на пътуването с други видове транспорт и др.) и допълнителна информация за обслужването (например персонал на гарите, асансьори, които не са в изправност, или услуги, които временно не са на разположение).
- г) Градски и крайградски транспортни услуги и регионални транспортни услуги: гарантира се достъпността на терминалите на самообслужване, използвани при предоставянето на услугите в съответствие с раздел I от настоящото приложение.
- д) Потребителски банкови услуги:
 - i) предоставят се методи за идентификация, електронни подписи, сигурност и платежни услуги, които са достъпни за сетивата, функционално пригодни, разбираеми и надеждни;
 - ii) гарантира се разбираемостта на информацията, без да се превишава нивото на сложност B2 (самостоятелно ниво на владеене) от Общата европейска референтна рамка за езиците на Съвета на Европа.
- е) Електронни книги:
 - i) гарантира се, че когато електронна книга съдържа аудио в допълнение към текста, тя предоставя синхронизиран текст и аудио;
 - ii) гарантира се, че цифровите файлове на електронната книга не възпрепятстват правилното функциониране на помощните технологии;

- iii) гарантира се достъп до съдържанието, разглеждането на съдържанието и оформлението на файла, включително динамичното оформление, предоставянето на структура, гъвкавост и избор при представянето на съдържанието;
 - iv) прави се възможно алтернативно предаване на съдържанието и неговата оперативна съвместимост с различни помощни технологии по начин, който е лесен за възприемане от сетивата, разбираем, функционално пригоден и надежден;
 - v) осигурява се лесното им намиране чрез предоставянето на информация посредством метаданни относно характеристиките им по отношение на достъпността;
 - vi) гарантира се, че мерките за управление на цифровите права не блокират характеристиките по отношение на достъпността.
- ж) Услуги за електронна търговия:
- i) предоставя се информация относно достъпността на продуктите и услугите, които са в продажба, когато тази информация се предоставя от отговорния икономически оператор;
 - ii) гарантира се достъпността на функционалността с цел идентификация, сигурност и плащане, когато се доставя като част от услугата, вместо продукт, като се направи достъпна за сетивата, функционално пригодна, разбираема и надеждна;
 - iii) предоставят се методи за идентификация, електронни подписи и платежни услуги, които са достъпни за сетивата, функционално пригодни, разбираеми и надеждни.

РАЗДЕЛ V

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОСТЪПНОСТ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРИЕМАНЕТО НА СПЕШНИ ПОВИКВАНИЯ КЪМ ЕДИННИЯ ЕВРОПЕЙСКИ НОМЕР ЗА СПЕШНИ ПОВИКВАНИЯ „112“ ОТ НАЙ-ПОДХОДЯЩИЯ PSAP (ОБЩЕСТВЕН ЦЕНТЪР ЗА ПРИЕМАНЕ НА СПЕШНИ ПОВИКВАНИЯ)

С цел максимално да се увеличи очакваното им използване от хора с увреждания, приемането на спешни повиквания към единния европейски номер за спешни повиквания „112“ от най-подходящия PSAP се извършва, като се включват функции, практики, политики и процедури, както и промени с цел удовлетворяване на потребностите на хората с увреждания.

На спешните повиквания към единния европейски номер за спешни повиквания „112“ се дава подходящ отговор по начин, който съответства най-добре на националната организация на системите за спешно реагиране, от най-подходящия PSAP и чрез същите комуникационни средства, с които е получено повикването, а именно чрез използване на синхронизиран глас и текст (включително текст в реално време) или, когато се предоставя видео — глас, текст (включително текст в реално време) и видео, синхронизирани като цялостен разговор.

РАЗДЕЛ VI

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОСТЪПНОСТ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ХАРАКТЕРИСТИКИ, ЕЛЕМЕНТИ ИЛИ ФУНКЦИИ НА ПРОДУКТИ И УСЛУГИ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 24, ПАРАГРАФ 2

Презумпцията за изпълнение на съответните задължения, установени в други актове на Съюза по отношение на характеристики, елементи или функции на продукти и услуги, изисква следното:

1. Продукти:
 - а) достъпността на информацията за функционирането и за характеристиките по отношение на достъпността, свързани с продуктите, отговаря на съответните елементи, предвидени в раздел I, точка 1 от настоящото приложение, а именно информацията за употребата на продукта, предоставена върху самия продукт, и указанията за използване на продукта, които не са предоставени върху самия продукт, но се предоставят при използването на продукта или чрез други средства, например уебсайт;
 - б) достъпността на характеристиките, елементите и функциите на потребителския интерфейс и проектното решение по отношение на функционалността на продуктите отговарят на съответните изисквания за достъпност на този потребителски интерфейс или това проектно решение по отношение на функционалността, предвидени в раздел I, точка 2 от настоящото приложение;

- в) достъпността на опаковката, включително информацията, предоставена в нея, и указанията за инсталиране и поддръжка, съхранение и изхвърляне на продукта, които не са предоставени върху самия продукт, но се осигуряват чрез други средства, например уебсайт, с изключение на терминалите на самообслужване, отговаря на съответните изисквания за достъпност, предвидени в раздел II от настоящото приложение.

2. Услуги:

достъпността на характеристиките, елементите и функциите на услугите отговаря на съответните изисквания за достъпност за тези характеристики, елементи и функции, определени в разделите, отнасящи се за услугите, от настоящото приложение.

РАЗДЕЛ VII

КРИТЕРИИ ОТНОСНО ФУНКЦИОНАЛНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ

С оглед максимално да се увеличи предвидимото използване от хора с увреждания, когато изискванията за достъпност, предвидени в раздели I-VI от настоящото приложение, не се отнасят до една или повече функции на проектирането и производството на продукти или предоставянето на услуги, тези функции или средства са достъпни, като се спазват съответните критерии за функционалните показатели.

Тези критерии за функционалните показатели могат да се използват само като алтернатива на едно или повече специфични технически изисквания, когато те са посочени в изискванията за достъпност, единствено в случаите когато прилагането на съответните критерии за функционалните показатели съответства на изискванията за достъпност и се установи, че проектирането и производството на продукти и предоставянето на услуги води до еквивалентна или повишена достъпност за предполагаемото използване от хора с увреждания.

а) Използване без зрение

Когато продуктът или услугата предоставя зрителни режими на работа, се осигурява поне един режим на работа, който не изисква зрение.

б) Използване с ограничено зрение

Когато продуктът или услугата предоставя зрителни режими на работа, се осигурява поне един режим на работа, който дава възможност на ползвателите да боравят с продукта с ограничено зрение.

в) Използване без възприемане на цвят

Когато продуктът или услугата предоставя зрителни режими на работа, се осигурява поне един режим на работа, който не изисква възприемане на цвят от ползвателя.

г) Използване без слух

Когато продуктът или услугата предоставя звукови режими на работа, се осигурява поне един режим на работа, който не изисква слух/звук.

д) Използване с ограничен слух

Когато продуктът или услугата предоставя звукови режими на работа, се осигурява поне един режим на работа с подобрени аудио характеристики, които дават възможност на ползвателите с ограничен слух да боравят с продукта.

е) Използване без гласови способности

Когато продуктът или услугата изисква гласова намеса от ползвателите, се осигурява поне един режим на работа, който не изисква такава. Гласовата намеса включва произведени звуци от говорния апарат като говор, подсвирване или цъкане с език.

ж) Използване с ограничени способности за боравене с ръце или сила

Когато продуктът или услугата изисква ръчни действия, се осигурява поне един режим на работа, който позволява на ползвателите да го използват чрез алтернативни действия, за които не се изисква управление и боравене чрез фина моторика, сила на ръката или задействането на повече от един бутон за управление в един и същи момент.

з) Използване с ограничен обхват

Функционалните елементи на продуктите трябва да могат да бъдат достигнати от всички ползватели. Когато продуктът или услугата предоставя ръчен режим на работа, се осигурява поне един режим на работа при ограничен обхват и ограничена сила.

- и) Свеждане до минимум на риска от предизвикване на фотосензитивни епилептични припадъци

Когато продуктът предоставя зрителни режими на работа, той избягва режими на работа, които предизвикват фотосензитивни епилептични припадъци.

- й) Използване с ограничени когнитивни способности

Продуктът или услугата предоставя поне един режим на работа, включващ характеристики, които го правят по-опростен и по-лесен за ползване.

- к) Неприкосновеност на личния живот

Когато продуктът или услугата включва характеристики, които са предвидени за достъпност, се предоставя поне един режим на работа, който запазва неприкосновеността на личния живот при използването на характеристиките за достъпност.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ИНДИКАТИВНИ НЕОБВЪРЗАЩИ ПРИМЕРИ ЗА ВЪЗМОЖНИ РЕШЕНИЯ,
КОИТО СПОСОБСТВАТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ИЗИСКВАНИЯТА
ЗА ДОСТЪПНОСТ В ПРИЛОЖЕНИЕ I

РАЗДЕЛ I: ПРИМЕРИ, СВЪРЗАНИ С ОБЩИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОСТЪПНОСТ ЗА ВСИЧКИ ПРОДУКТИ, ОБХВАНАТИ ОТ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 2, ПАРАГРАФ 1	
ИЗИСКВАНИЯ В РАЗДЕЛ I НА ПРИЛОЖЕНИЕ I	ПРИМЕРИ
1. Предоставяне на информация	
а)	
i)	Предоставяне на зрителна и тактилна информация или зрителна и аудио информация, указващи мястото, на което се поставя карта в терминала на самообслужване, така че терминалът да може да се използва от лица със зрителни увреждания и лица с увреден слух.
ii)	Последователно използване на едни и същи думи или на ясна и логична структура, така че лицата с интелектуални затруднения да могат да разберат информацията по-добре.
iii)	Предоставяне на релефен, тактилен формат или звук в допълнение към текстово предупреждение, така че лицата със зрителни увреждания да могат да го възприемат.
iv)	Предвиждане на възможност текстът да бъде разчитан от лица със зрителни увреждания.
б)	
i)	Предоставяне на електронни файлове, които се разчитат от компютър чрез екранни четци, за да може информацията да се ползва от лица със зрителни увреждания.
ii)	Последователно използване на едни и същи думи или на ясна и логична структура, така че лицата с интелектуални затруднения да могат да разберат информацията по-добре.
iii)	Осигуряване на субтитри, когато се предоставят видеоуказания.

iv)	Предвиждане на възможност текстът да бъде разчетен от лица със зрителни увреждания.
v)	Отпечатване в брайлово писмо, за да може информацията да се ползва от лица със зрителни увреждания.
vi)	Придружаване на диаграмите от текстово описание, в което се посочват основните елементи или се описват основните действия.
vii)	Не се привеждат примери
viii)	Не се привеждат примери
ix)	Оборудване на банкомат с контакт и софтуер, които позволяват да се включат слушалки, през които изписаният на екрана текст се представя в звуков формат.
2.	Потребителски интерфейс и проектното решение по отношение на функционалността
a)	Предоставяне на указания чрез звук и текст или чрез комбинация на релефни знаци /тактилни символи върху клавиатурата, така че продуктът да може да се ползва от лица със зрителни увреждания или лица с увреден слух.
б)	В допълнение към устните инструкции на терминал на самообслужване, предоставяне на инструкции например под формата на текст или изображения, така че лица с увреден слух също да могат да извършат необходимите действия.
в)	Предвиждане на възможност ползвателите да увеличават текст, да уголемяват определена пиктограма или да увеличават контраста, така че лицата с нарушено зрение да могат да възприемат информацията.
г)	В допълнение към възможността да се избере вариант чрез натискане на зелен или червен бутон, изписване на вариантите върху бутоните, така че да могат и лицата с нарушено цветоусещане да направят своя избор.
д)	Когато компютър дава сигнал за грешка, предоставяне на писмен текст или изображение с предупреждение за грешка, така че да се разбере и от лица с увреден слух.
е)	Предвиждане на възможност да се засили контрастът на изображенията на преден план, така че да се виждат и от лица със слабо зрение.

ж)	Предвиждане на възможност ползвателите на телефон да избират силата на звука и да намаляват смущаващите сигнали от слухови апарати, така че телефонът да може да се ползва от лица с увреден слух.
з)	Оборудване на сензорните екрани с по-големи и достатъчно раздалечени бутони, така че да могат да се натискат по-лесно от хора с тремор.
и)	Гарантиране, че натискането на бутони не изисква голяма сила, така че да могат да се ползват от лица с двигателни затруднения.
й)	Избягване на трептящи изображения, за да не се излагат на риск лицата, страдащи от епилепсия.
к)	Предвиждане на възможност за използване на слушалки, когато банкомата дава звукова информация.
л)	Като алтернатива на разпознаването на пръстови отпечатащи, предоставяне на възможност ползвателите, които не могат да използват ръцете си, да изберат парола за отключване и заключване на телефон.
м)	Гарантиране, че софтуерът реагира по предсказуем начин при изпълнението на определено действие и предоставяне на достатъчно време за въвеждане на парола, така че да се улесни ползването на продукта от лица с интелектуални затруднения.
н)	Осигуряване на връзка с обновяем брайлов дисплей, така че компютърът да може да се ползва от лица със зрителни увреждания.
о)	Примери за специфични за сектора изисквания
i)	Не се привеждат примери
ii)	Не се привеждат примери
iii) Първо тире	Предвиждане на възможност мобилният телефон да поддържа разговори в реално време, за да могат лицата с увреден слух да обменят информация по интерактивен начин.
iii) Четвърто тире	Предвиждане на възможност за едновременно използване на видео за представяне на жестов език и текст за изпращане на съобщение, така че лица с увреден слух да могат да общуват помежду си или с друго лице без слухови проблеми.
iv)	Гарантиране, че субтитрите се предават посредством приемник (set-top приставка), така че да се използват от лица с увреден слух.
3. Помощни услуги	Не се привеждат примери

<p>РАЗДЕЛ II: ПРИМЕРИ, СВЪРЗАНИ С ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ДОСТЪПНОСТ ЗА ПРОДУКТИТЕ В ЧЛЕН 2, ПАРАГРАФ 1, С ИЗКЛЮЧЕНИЕ НА ТЕРМИНАЛИТЕ НА САМООБСЛУЖВАНЕ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 2, ПАРАГРАФ 1, БУКВА Б)</p>	
<p>ИЗИСКВАНИЯ В РАЗДЕЛ II НА ПРИЛОЖЕНИЕ I</p>	<p>ПРИМЕРИ</p>
<p>Опаковки и указания за продуктите</p>	
<p>а)</p>	<p>Изписване на опаковката, че телефонът притежава характеристики за достъпност, предназначени за хора с увреждания.</p>
<p>б)</p>	
<p>i)</p>	<p>Предоставяне на електронни файлове, които се разчитат от компютър чрез екранни четци, за да може информацията да се ползва от лица със зрителни увреждания.</p>
<p>ii)</p>	<p>Последователно използване на едни и същи думи или на ясна и логична структура, така че лицата с умствени увреждания да могат да разберат информацията по-добре.</p>
<p>iii)</p>	<p>Предоставяне на релефен, осезаем на допир формат или звук, когато се отправя предупреждение под формата на текст, така че лица със зрителни увреждания да могат да разберат предупреждението.</p>
<p>iv)</p>	<p>Предвиждане на възможност текстът да бъде разчитан от лица с нарушено зрение.</p>
<p>v)</p>	<p>Отпечатване в брайлово писмо, за да може информацията да се чете от лица със зрителни увреждания.</p>
<p>vi)</p>	<p>Придружаване на диаграмите от текстово описание, в което се посочват основните елементи или се описват основните действия.</p>

РАЗДЕЛ III: ПРИМЕРИ, СВЪРЗАНИ С ОБЩИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОСТЪПНОСТ ЗА ВСИЧКИ УСЛУГИ, ОБХВАНАТИ ОТ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 2, ПАРАГРАФ 2	
ИЗИСКВАНИЯ В РАЗДЕЛ III НА ПРИЛОЖЕНИЕ I	ПРИМЕРИ
Предоставяне на услуги	
а)	Не се привеждат примери
б)	
i)	Предоставяне на електронни файлове, които се разчитат от компютър чрез екранни четци, за да може информацията да се ползва от лица със зрителни увреждания
ii)	Последователно използване на едни и същи думи или на ясна и логична структура, така че лицата с умствени увреждания да могат да разберат информацията по-добре.
iii)	Осигуряване на субтитри, когато се предоставят видеоуказания.
iv)	Предвиждане на възможност сляпо лице да използва файл, като го разпечата в брайлово писмо.
v)	Предвиждане на възможност текстът да бъде разчитан от лица с нарушено зрение.
vi)	Придружаване на диаграмите от текстово описание, в което се посочват основните елементи или се описват основните действия.
vii)	Ако доставчикът на услугата предоставя информация за услугата на USB устройство, предоставяне на достъп до тази информация.
в)	Предоставяне на текстово описание на изображенията, предоставяне на достъп до всички функции от клавиатура, предоставяне на потребителите на достатъчно време за четене, осигуряване на появата и функционирането на съдържанието по предвидим начин и осигуряване на съвместимост с помощните технологии, така че лица с различни увреждания да могат да четат и използват даден уебсайт.
г)	Не се привеждат примери

РАЗДЕЛ IV: ПРИМЕРИ, СВЪРЗАНИ С ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОСТЪПНОСТ ЗА СПЕЦИФИЧНИ УСЛУГИ	
ИЗИСКВАНИЯ В РАЗДЕЛ IV НА ПРИЛОЖЕНИЕ I	ПРИМЕРИ
Специфични услуги	
а)	
i)	Предвиждане на възможност лицата с увреден слух да пишат и получават текст по интерактивен начин в реално време.
ii)	Предвиждане на възможност лицата с увреден слух да използват жестов език за общуване помежду си.
iii)	Предвиждане на възможност лице с увредени говор и слух, което е избрало да използва комбинация от текст, глас и видео, да разбере, че обаждането се предава по мрежата на служба за спешно реагиране.
б)	
i)	Предвиждане на възможност сляпо лице да избира телевизионни програми.
ii)	Осигуряване на възможността за избор, персонализиране и показване на услуги за достъп, например субтитри за лица с глухота или лица с увреден слух, аудио описание, аудио субтитри и жестов превод, чрез предоставяне на средства за ефективно безжично свързване със слухови технологии или оборудване с бутони за управление с цел активиране на услугите за достъп за аудио-визуални медийни услуги със същото равнище на видимост като първичните бутони за управление на медийното устройство.
в)	
i)	Не се привеждат примери
ii)	Не се привеждат примери
г)	
Не се привеждат примери	

д)	
i)	Предвиждане на възможност процедурата по идентификация на екрана да се изчита с екранен четец, за да може да се прилага от лица със зрителни увреждания.
ii)	Не се привеждат примери
е)	
i)	Предвиждане на възможност лице, страдащо от дислексия, да чете и чува текста едновременно.
ii)	Предвиждане на възможност за синхронизиран текст и аудио или за обновяем брайлов запис.
iii)	Предвиждане на възможност сляпо лице да получи достъп до указателя на съдържанието или да сменя главите.
iv)	Не се привеждат примери
v)	Гарантиране, че в електронния файл е налична информация за характеристиките по отношение на достъпността, за да бъдат информирани хората с увреждания.
vi)	Гарантиране, че липсва блокиране например, че техническите мерки за защита, проблеми с информацията за управление на правата или оперативната съвместимост, не пречат текстът да бъде изчетен на глас от помощни уреди, за да може книгата да се чете от лица със зрителни увреждания.
ж)	
i)	Гарантиране, че не може да бъде заличена наличната информация за характеристиките по отношение на достъпността на продукта.
ii)	Предоставяне на достъп чрез звук до потребителския интерфейс на услугата за плащане, така че да могат лица със зрителни увреждания да извършват самостоятелно покупки онлайн.
iii)	Предвиждане на възможност процедурата по идентификация на екрана да се изчита с екранен четец, за да може да се прилага от лица със зрителни увреждания.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОСТЪПНОСТ ЗА ЦЕЛИТЕ НА ЧЛЕН 4, ПАРАГРАФ 4 ВЪВ ВРЪЗКА С АРХИТЕКТУРНАТА СРЕДА, В КОЯТО СЕ ПРЕДОСТАВЯТ УСЛУГИ, ПОПАДАЩИ В ОБХВАТА НА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА

За да се увеличи очакваното използване по независим начин от хора с увреждания на архитектурната среда, в която се предоставя дадена услуга и за която отговаря доставчикът на услугата, съгласно посоченото в член 4, параграф 4, достъпността на зоните, предназначени за обществен достъп включва следните аспекти:

- а) използване на съответните външни пространства и съоръжения;
- б) подходи към сградите;
- в) използване на входовете;
- г) използване на пътищата за хоризонтално движение;
- д) използване на пътищата за вертикално движение;
- е) използване на помещенията с обществен достъп;
- ж) използване на оборудването и съоръженията, които служат за предоставянето на услугата;

- з) използване на тоалетните и санитарните съоръжения;
 - и) използване на изходите, маршрутите за евакуация и концепциите за планиране на действията при извънредни ситуации;
 - й) комуникация и ориентация чрез повече от един сетивен канал;
 - к) използване на съоръженията и сградите за очакваната цел;
 - л) защита от опасности във вътрешната и външната среда.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

ПРОЦЕДУРА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО – ПРОДУКТИ

1. Вътрешен производствен контрол

Вътрешен производствен контрол е процедурата за оценяване на съответствието, чрез която производителят изпълнява задълженията си по точки 2, 3 и 4 от настоящото приложение и гарантира и декларира на своя отговорност, че съответните продукти отговарят на съответните изисквания от настоящата директива.

2. Техническа документация

Техническата документация се изготвя от производителя. Техническата документация позволява да се оцени съответствието на продукта със съответните изисквания за достъпност, посочени в член 4, и — в случай че производителят се е позовал на член 14 — доказва, че съответните изисквания за достъпност биха довели до основно изменение или наложили прекомерна тежест. Техническата документация определя само приложимите изисквания и обхваща, доколкото е необходимо за нуждите на оценяването, проекта, производството и действието на продукта.

Техническата документация съдържа, когато е приложимо, най-малко следните елементи:

- а) общо описание на продукта;
- б) списък на хармонизираните стандарти и технически спецификации, данните за които са публикувани в *Официален вестник на Европейския съюз*, приложени изцяло или частично, и описания на решенията, приети с цел изпълнение на съответните изисквания за достъпност, посочени в член 4, когато тези хармонизирани стандарти или технически спецификации не са били приложени; при частично приложени хармонизирани стандарти или технически спецификации техническата документация посочва частите, които са приложени.

3. Производство

Производителят взема всички необходими мерки за това производственият процес и неговото наблюдение да осигурят съответствието на произведените продукти с техническата документация, посочена в точка 2 от настоящото приложение, и с изискванията за достъпност от настоящата директива.

4. Маркировка "CE" и ЕС декларация за съответствие

4.1. Производителят нанася маркировката „CE“, посочена в настоящата директива, върху всеки отделен продукт, който отговаря на приложимите изисквания от настоящата директива.

4.2. Производителят съставя писмена ЕС декларация за съответствие за образец от продукта. В ЕС декларацията за съответствие се посочва продуктът, за който е изготвена.

Копие от ЕС декларацията за съответствие се предоставя на съответните органи при поискване.

5. Упълномощен представител

Задълженията на производителя по точка 4 могат да бъдат изпълнявани от негов упълномощен представител, от негово име и на негова отговорност, при условие че са посочени в пълномощното.

ПРИЛОЖЕНИЕ V

ИНФОРМАЦИЯ ЗА УСЛУГИТЕ, ОТГОВАРЯЩИ НА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ДОСТЪПНОСТ

1. Доставчикът на услугата включва информацията, чрез която се прави оценка по какъв начин услугата отговаря на изискванията за достъпност, посочени в член 4, в общите условия или в друг еквивалентен документ. Тази информация представя точно приложимите изисквания и обхваща, доколкото е необходимо за нуждите на оценяването, проекта и действието на услугата. Освен изискванията за информизиране на потребителите съгласно Директива 2011/83/ЕС в информацията се включват, когато е приложимо, следните елементи:
 - а) общо описание на услугата в достъпни формати;
 - б) описания и обяснения, необходими за разбиране на начина на действие на услугата;
 - в) описание по какъв начин по отношение на услугата са изпълнени съответните изисквания за достъпност, определени в приложение I.
2. За да постигне съответствие с точка 1 от настоящото приложение, доставчикът на услугата може да приложи изцяло или отчасти хармонизирани стандарти и технически спецификации, чиито данни са публикувани в *Официален вестник на Европейския съюз*.
3. Доставчикът на услугата предоставя информация, сочеща, че процесът на предоставяне на услугата и неговото следене гарантират съответствието на услугата с точка 1 от настоящото приложение и с приложимите изисквания от настоящата директива.

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ПРЕКОМЕРНАТА ТЕЖЕСТ

Критерии за извършване и документиране на оценката:

1. Съотношение между нетните разходи за постигане на съответствие с изискванията за достъпност и общите разходи на икономическите оператори (оперативни и капиталови разходи) при производството, дистрибуцията или вноса на продукта или предлагането на услугата;

Елементи, които да се използват при оценката на нетните разходи за постигане на съответствие с изискванията за достъпност:

- a) критерии, свързани с еднократни организационни разходи, които да се вземат предвид при оценката:
 - i) разходи, свързани с допълнителни човешки ресурси с експертен опит относно достъпността;
 - ii) разходи, свързани с обучение на персонала и придобиване на компетентност относно достъпността;
 - iii) разходи за разработване на нов процес с цел включване на достъпността в разработването на продукти или предоставянето на услуги;
 - iv) разходи, свързани с разработването на материали с указания относно достъпността;
 - v) еднократни разходи за разбиране на законодателството относно достъпността;

б) критерии, свързани с текущите разходи за производство и разработване, които да се вземат предвид при оценката:

- i) разходи, свързани с проектирането на свързаните с достъпността характеристики на продукта или услугата;
- ii) разходи, направени в хода на производствения процес;
- iii) разходи, свързани с изпитване на продукта или услугата за целите на достъпността;
- iv) разходи, свързани с изготвянето на документация.

2. Очакваните разходи и ползи за икономическите оператори, включително процеса на производство и инвестициите, спрямо очакваните ползи за хората с увреждания, като се отчитат броят и честотата на използване на конкретния продукт или конкретната услуга.

3. Съотношение между нетните разходи за постигане на съответствие с изискванията за достъпност и нетната стойност на оборота на икономическия оператор.

Елементи, които да се използват при оценката на нетните разходи за постигане на съответствие с изискванията за на достъпност:

- а) критерии, свързани с еднократни организационни разходи, които да се вземат предвид при оценката:
 - i) разходи, свързани с допълнителни човешки ресурси с експертен опит относно достъпността;

- ii) разходи, свързани с обучение на персонала и придобиване на компетентност относно достъпността;
 - iii) разходи за разработване на нов процес с цел включване на достъпността в разработването на продукти или предоставянето на услуги;
 - iv) разходи, свързани с разработването на материали с указания относно достъпността;
 - v) еднократни разходи за разбиране на законодателството относно достъпността;
- б) критерии, свързани с текущите разходи за производство и разработване, които да се вземат предвид в оценката:
- i) разходи, свързани с проектирането на свързаните с достъпността характеристики на продукта или услугата;
 - ii) разходи, направени в хода на производствения процес;
 - iii) разходи, свързани с изпитване на продукта или услугата за целите на достъпността;
 - iv) разходи, свързани с изготвянето на документация.
-